

Aluehallitus

Aika 21.09.2026 klo 09:00 -**Paikka** Parantola-rakennus, Parantolankatu 6, Hämeenlinna, hallituksen kokoushuone 3. krs**Käsiteltävät asiat**

Asia	Otsikko	Sivu
327	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
328	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
329	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	5
330	Ilmoitusasiat	6
331	Tasapainottamisohjelmien tavoitteet 2026	7
332	Valtionavustus hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille alueellisen sote-järjestötoiminnan sekä järjestöjen tekemän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseen	9
333	Säätiöselvitys – Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö	13
334	Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella	26
335	Vastaus valtuustoaloitteeseen gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueella	57
336	Vastaus valtuustoaloitteeseen laittomasti maassa olevien palveluiden rajaamiseksi	67
337	Hyvinvointialueesta annetun lain 97 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	76
338	Muut asiat	77

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Lepola Kaisa	puheenjohtaja
	Alijärvi Pirjo	jäsen
	Bitter Riku	jäsen
	Filatov Tarja	jäsen
	Hellstén Tapani	jäsen
	Honkanen Pasi	jäsen
	Häggman Johanna	jäsen
	Jormanainen Lauri	jäsen
	Lehkonen Helena	jäsen
	Pura Eero	jäsen
	Reima Aapo	jäsen
	Saarenmaa Lotta	jäsen
	Vanttaja Karri	jäsen
Muu	Isosuo Juha	aluevaltuuston puheenjohtaja
	Kylliäinen Kylli	aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja
	Ristavaara Heini	aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja
	Naukkarinen Olli	esittelijä, hyvinvointialuejohtaja
	Savola Jussi	toimialajohtaja
	Tommiska Katja	pöytäkirjanpitäjä, hallintojohtaja

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

21/2026

3

Aluehallitus

21.09.2026

327

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluehallitus 21.09.2026

Aluehallituksen kokouskutsusta on säädetty hallintosäännön 139 §:ssä. Hyvinvointialueesta annetun lain 108 §:n 2 momentin mukaan aluehallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä.

**Puheenjohtajan
päättösesitys**

Aluehallitus päättää todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Täytäntöönpano

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

21/2026

4

Aluehallitus

21.09.2026

328

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluehallitus 21.09.2026

Hallintosäännön 159 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Aluehallituksen pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua hallituksen jäsentä, jollei aluehallitus jonkin asian kohdalla toisin päättä. Tällä kertaa tarkastusvuorossa ovat Riku Bitter ja Lauri Jormanainen (varalla Pasi Honkanen).

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää valita kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Päätös

Täytäntöönpano

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

21/2026

5

Aluehallitus

21.09.2026

329

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Aluehallitus 21.09.2026

**Puheenjohtajan
päättösesitys**

Aluehallitus päättää hyväksyä tämän kokouksen työjärjestyksen.

Päätös

Täytäntöönpano

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

21/2026

6

Aluehallitus

21.09.2026

330

Ilmoitusasiat

Aluehallitus 21.09.2026

Ei aamukouluasioita.

**Hyvinvointialuejohtajan
päättösesitys**

Aluehallitus päättää merkitä tiedoksi esitetyt ilmoitusasiat.

Päätös

Täytäntöönpano

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus

21.09.2026

331**Tasapainottamisohjelmien tavoitteet 2026**

Aluehallitus 21.09.2026
12509/02.02.03/2026

Valmistelija

talousjohtaja Sampo Salo, puh. 040 657 6212, sampo.salo(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 19.5.2026 § 26 ehdollisen muutostalousarvion, joka on astunut voimaan heinäkuussa, kun valtiovarainministeriö myönsi alueelle lisää aikaa alijäämien kattamiseen vuoteen 2029 saakka. Vuoden 2026 alkuperäinen talousarvio piti sisällään 107 miljoonaa euroa tasapainottamistoimenpiteitä, joista päätettiin kevään ehdollisessa muutostalousarviossa siirtää 30 miljoonaa niin sanottuja päättämättömiä toimia tuleville vuosille 2027–2029. Lisäksi päätettiin, että ikäihmisten pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumisen peittävyys tavoitteeksi asetetaan 5,75 %. Tämä tavoite korvasi vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa asetetun peittävyys tavoitteen 5,5 %. Tämän seurauksena ostopalveluiden määrärahaa lisättiin 1,2 miljoonaa euroa.

Talousarviossa tulostavoite muuttui noin 95 miljoonan euron ylijäämästä 35 miljoonan euron ylijäämään. Vuoden 2026 tulostavoite aleni täten noin 60 miljoonaa euroa ja määräraha lisättiin toimialojen talousarvioihin kuluvalle vuodelle. Tällä on oleellinen vaikutus myös muihin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin vuodelle 2026, kuin keväällä ehdollisen muutostalousarvion yhteydessä käsiteltyihin toimenpiteisiin. Toimialat ovat valmistelleet talousarviomuutoksen määrärahalisäyksen vaikutukset vuoden 2026 tasapainottamistoimiin. Tasapainottamistoimet tulee muuttaa vastaamaan vuoden 2026 MTA1 tasoa, joka astui voimaan heinäkuun alussa.
(JS)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 64 ja 68 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy uudet tasapainottamistoimien tavoitteet vuodelle 2026.

Päätös**Täytäntöönpano**

Päätösesitys / aluevaltuusto
Päätösote / talousjohtaja Sampo Salo

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

21/2026

8

Aluehallitus

21.09.2026

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Liitteet

Numero	Otsikko
1	Päivitetyt Tasapainottamistoimet 2026

Aluehallitus

21.09.2026

332**Valtionavustus hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille alueellisen sote-järjestötoiminnan sekä järjestöjen tekemän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseen**Aluehallitus 21.09.2026
12579/02.05.01/2026**Valmistelija**asiantuntija Anna Erkamo, puh. 040 564 6514,
anna.erkamo(at)omahame.fi**Selostus****Tausta**

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on avannut valtionavustushaun alueellisen sote-järjestötoiminnan sekä järjestöjen tekemän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseksi. Vuosille 2027–2030 on valtakunnallisesti osoitettu 25 miljoonan euron vuosittainen valtionavustus hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille. STM:n tavoitteena on vahvistaa järjestöjen tekemää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä sekä kehittää alueellista sote-järjestötoimintaa.

STM on määritellyt valtionavustukselle omat myöntö- ja arviointiperusteet, jotka ovat liitteenä. Hakemusten arviointi perustuu valtionavustuslakiin ja asetettuihin myöntöperusteisiin. Hyvinvointialueet voivat määritellä kehittämistyön painopisteet oman toimintaympäristönsä ja alueellisten tarpeidensa ja perusteella.

Osana hakuprosessia hyvinvointialueet kokoavat alueensa järjestöiltä hanke-ehdotuksia, arvioivat niiden soveltuvuutta alueellisiin tarpeisiin sekä valitsevat arvioinnin perusteella hakemukseen sisällytettävät kokonaisuudet. Hyvinvointialue laatii valittujen ehdotuksien pohjalta yhden yhtenäisen hankekokonaisuuden ja tekee valtionavustushakemuksen Sosiaali- ja terveysministeriölle.

Aikataulu ja haun eteneminen

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama hakuaikataulu on hyvinvointialueen ja alueen järjestöjen valmistelun näkökulmasta poikkeuksellisen tiukka. Valtionavustushaku julkaistiin 11.9.2026 ja hyvinvointialueen hakemus on jätettävä jo 26.10.2026. Tähän noin kuuden viikon ajanjaksoon tulee sisällyttää alueellisten painopisteiden ja arviointiperiaatteiden päätöksenteko, järjestöjen hanke-ehdotusten haku, ehdotusten arviointi ja valinta sekä hyvinvointialueen yhteisen valtionavustushakemuksen valmistelu. Aikataulu jättää siten vain rajallisesti aikaa sekä järjestöjen hankevalmistelulle että hyvinvointialueella tehtävälle arvioinnille ja yhteensovittamiselle. Tämän vuoksi asia tuodaan

Aluehallitus

21.09.2026

aluehallituksen päätettäväksi heti ensimmäisessä mahdollisessa kokouksessa valtionavustushaun avaamisen jälkeen.

Valtionavustushakua koskeva valtakunnallinen infotilaisuus järjestettiin 15.9.2026. Alueen järjestöjä on kuitenkin tiedotettu valmistelusta koko vuoden 2026 aikana. Hyvinvointialue on järjestänyt aiheeseen liittyviä infotilaisuuksia toukokuussa 2026 sekä ajankohtaiskatsauksen 25.8.2026. Lisäksi valtionavustuskokonaisuudesta on viestitty Oma Hämeen verkkosivuilla sitä mukaa, kun valmisteluun liittyvää tietoa on ollut saatavilla. Seuraava infotilaisuus järjestetään 17.9.2026, jolloin mukana on myös STM:n erityisasiantuntija. Tarvittaessa hakuajan aikana järjestetään lisäksi muita avoimia infotilaisuuksia.

Valmistelun alustava aikataulu on seuraava:

- aluehallitus päättää painopisteistä, arvioinnin periaatteista ja haun aikataulusta 21.9.2026
- sähköinen haku järjestöjen hanke-ehdotuksille avataan 22.9.2026
 - hanke-ehdotusten hakuaika on 22.9.–11.10.2026
- valtionavustuskokonaisuus viedään integraatiovaliokuntaan tiedoksi 23.9.2026
- hanke-ehdotusten arviointi, valinnat ja hyvinvointialueen hankehakemus valmistellaan 12.–23.10.2026
- valtionavustuksen hakuaika päättyy 26.10.2026

Järjestöille avattava haku toteutetaan sähköisellä hakulomakkeella. Tavoitteena on varmistaa hakemusten vertailukelpoisuus sekä tuottaa hyvinvointialueelle riittävä tietopohja valittavien hankekokonaisuuksien arviointiin ja varsinaisen valtionavustushakemuksen valmisteluun.

Esitys valtionavustushaun Kanta-Hämeen hyvinvointialueen painopisteiksi ja hanke-ehdotusten arvioinnissa huomioitaviksi periaatteiksi

Valtionavustushaun painopisteiden määrittelyssä lähtökohtana ovat Kanta-Hämeen hyvinvointialueen strategiset tavoitteet sekä alueen hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta koskevat kehittämistarpeet. Tämän perusteella valtionavustushaulle esitetään toimintaympäristöanalyysiin ja Oma Hämeen strategiaan 2026–2030 pohjautuvia painopisteitä.

Valtionavustushaun painopisteiksi esitetään:

1. Mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys

- Painopiste vastaa toimintaympäristöanalyysissä tunnistettuihin mielenterveyshaasteisiin, yksinäisyyteen, osallisuuden puutteisiin ja yhteisöllisyyden vahvistamisen tarpeeseen.

Aluehallitus

21.09.2026

2. Terveelliset elintavat ja toimintakyvyn tukeminen elämänkaaren eri vaiheissa
 - Painopiste tukee väestön hyvinvointia, toimintakykyä, aivoterveystta sekä kansansairauksien riskitekijöiden ehkäisyä ja omahoidon vahvistamista.
3. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi
 - Painopiste tukee lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee hyvinvointi- ja terveyserojen kasvua sekä palvelutarpeiden kasautumista.

Hanke-ehdotusten arviointiperiaatteiksi esitetään:

Hanke-ehdotusten arvioinnissa huomioidaan järjestöjen valmiudet toteuttaa hanke sekä hankkeen toteuttamiskelpoisuus seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1. Osaaminen ja toteutuskyky

Arvioinnissa tarkastellaan erityisesti:

- järjestön kokemusta ja asiantuntemusta hankkeen kohderyhmästä ja käsiteltävästä ilmiöstä;
- järjestön kokemusta hanketoiminnan toteuttamisesta, mukaan lukien hankehallinto, seuranta ja raportointi (esimerkiksi STEA-, ESR- tai muut vastaavat kehittämishankkeet).

2. Yhteistyö ja työnjako

Hakemuksessa tulee kuvata suunniteltu yhteistyö hyvinvointialueen sekä muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Lisäksi tulee esittää alustava kuvaus yhteistyön toteuttamistavoista ja toimijoiden välisestä työnjaosta.

3. Alueellinen saavutettavuus ja avoimuus

Hankkeessa kehitettävän toiminnan tulee olla kohderyhmän saatavilla koko Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Toiminnan tulee olla avointa kaikille kohderyhmään kuuluville henkilöille riippumatta heidän asuinkunnastaan.

Hanke-ehdotusten arviointi perustuu kokonaisarviointiin suhteessa siihen, miten ehdotus tukee Kanta-Hämeen hyvinvointialueen strategian 2026–2030 toimeenpanoa sekä vastaa valtionavustushaun tavoitteisiin, hyvinvointialueen esittämiin painopisteisiin ja alueellisiin kehittämistarpeisiin.

(SA-K)

Aluehallitus

21.09.2026

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 33 kohta

**Hyvinvointialuejohtajan
päättösesitys**

Aluehallitus päättää

1. hyväksyä selostusosassa esitetyt Kanta-Hämeen hyvinvointialueen painopisteet ja järjestöjen hanke-ehdotusten arvioinnissa huomioon otavat periaatteet esityksen mukaisesti
2. vahvistaa järjestöjen hanke-ehdotusten hakuajaksi 22.9.-11.10.2026
3. valtuuttaa asiakkuusjohtajan päättämään aluehallituksen hyväksymien painopisteiden ja arviointiperiaatteiden perusteella hyvinvointialueen valtionavustushakemukseen valittavat osatoteuttajat (järjestöt) ja jättämään hyvinvointialueen hankehakemuksen 26.10.2026 mennessä ministeriölle
4. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösote / asiantuntija Anna Erkamo, asiakkuusjohtaja Heli Aalto

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus

Liitteet

Numero	Otsikko
2	Valtionavustuksen hakukriteerit

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

333**Säätiöselvitys – Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö**

Aluehallitus 15.12.2025 § 461

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö ovat tehneet v. 2024 puitesopimuksen. Sopimus koskee sosiaalihuoltolaissa, vammaispalvelulaissa ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettuja asumispalveluja, kotiin vietävää avokuntoutusta sekä muuta kotiin annettavaa palvelua Erityisasuntosäätiön ylläpitämissä toimitiloissa ja muutoin säätiön tuottamana. Sopimuksen irtisanomisaika on molemmin puolin 12 kuukautta irtisanomista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Puitesopimuksen piiriin kuuluvien palveluiden osalta on hyvinvointialueella noussut esille tarve tarkastella palveluiden järjestämistapoja ja niiden organisointia vuoden 2026 aikana siten, että mahdolliset muutokset palveluiden järjestämistapojen ja organisoinnin osalta on mahdollista toteuttaa vuoden 2027 alusta. Asiaa on käyty läpi aluehallituksen aamukoulussa 24.11.2025. Lisäksi asiasta on informoitu Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön toimivaa johtoa sekä Hämeenlinnan kaupunkia.

Koska Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön kanssa tehdyn puitesopimuksen irtisanomisaika on pitkä (12 kuukautta irtisanomista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien), tulisi puitesopimus irtisanoa vuoden 2025 aikana. Tällöin edellä mainittu palveluiden järjestämistapojen ja organisoinnin tarkastelu voitaisiin toteuttaa sopimuksen irtisanomisaikana ja mahdolliset muutokset toteuttaa vuodesta 2027 lukien. Palveluiden järjestämistapojen ja organisoinnin tarkastelutyö viedään päätökseen viimeistään maaliskuun 2026 loppuun mennessä.

Puitesopimus on oheismateriaalina.

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

(JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10 §

**Hyvinvointialuejohtajan
päättösesitys**

Aluehallitus päättää, että Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön välinen puitesopimus irtisanotaan.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Sari Rautio liittyi kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Pasi Honkanen poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus

Aluehallitus 20.04.2026 § 155

Valmistelija

toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512, jussi.savola(at)omahame.fi, controller Mirella Bitter, puh. 040 571 2869, mirella.bitter(at)omahame.fi, palvelupäällikkö Tanja Kannonmaa, puh. 040 330 6619, tanja.kannonmaa(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja Johanna Pulkkinen, puh. 040 304 7865, johanna.pulkkinen(at)omahame.fi; hallintojuristi Kari Suokas, puh. 050 464 0336, kari.suokas(at)omahame.fi, hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska(at)omahame.fi

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Selostus

Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö on osa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konsernia. Säätiö on hyvinvointialueen määräysvallassa oleva tytäryhteisö, jonka ainoa asiakas on hyvinvointialue. Säätiön tilanne poikkeaa olennaisesti Työvalmennussäätiö Luotsista, sillä säätiö omistaa viisi kiinteistöä, joista neljään kohdistuu pitkäkestoisia ARA-rajoituksia sekä yhteensä n. 1,71 milj. euron investointitarve vuosille 2026–2029. Tästä syystä tarkastelun keskiössä on palvelutuotannon järjestämistavan ohella kiinteistöjen hallinta.

Selvityksessä on arvioitu säätiön nykytilaa palvelujen, talouden, kiinteistöjen ja henkilöstön näkökulmista sekä tarkasteltu kokonaisuuden toimivuutta suhteessa hyvinvointialueen strategiaan tavoitteisiin.

Säätiö tuottaa 68 asiakaspaikan asumispalveluja vammaisille ja mielenterveyskuntoutujille. Vuoden 2025 ostot olivat 3,33 milj. euroa. Palvelutoiminta on ollut alijäämäistä, ja taloudellinen tasapaino on perustunut kiinteistöihin liittyviin tilinpäätössiirtoihin. Säätiön investointikyky on rajallinen, mikä korostaa kiinteistöihin liittyvien ratkaisujen merkitystä.

Neljään kiinteistöön kohdistuu ARA/RAY-rajoituksia (rajoitusajat 2034–2048). Investointitarve 2026–2029 on n. 1,71 milj. euroa. Säätiön operatiivinen johto on todennut, että investointien toteuttaminen on haasteellista, koska asuntojen vuokrat ovat jo Kelan asumistuen ylärajalla.

Omistajaohjauksen akuutti tilanne

Säätiöltä saadun tiedon mukaan säätiössä on käynnissä toiminnan myyntiin tähtäävä prosessi. Säätiön hallitus pyysi 15.12.2025 hyvinvointialueelta ennakkokantaa säätiön toimintaan nähden tärkeän omaisuuden mahdollisesta myynnistä. Aluehallitus päätti 12.1.2026 vastata säätiölle siten, että tässä vaiheessa on perusteltua jäädä odottamaan tarkastelutyön valmistumista. Säätiön toiminnanjohtaja on maaliskuussa 2026 ilmoittanut, että tarjouspyyntö on tehty ja tarjouksia on saatu. Mikäli prosessi etenee ennen hyvinvointialueen linjausta, voi syntyä rakenteen tosiasiallinen lukkiutuminen, joka rajoittaa vakavasti hyvinvointialueen mahdollisuuksia päättää palvelujen järjestämistavasta.

Nykyisen toimintamallin arvio

Nykyinen toimintamalli sisältää rakenteellisia haasteita.

Vammaispalvelujen asumispalveluissa on päällekkäisiä rakenteita hyvinvointialueen oman tuotannon kanssa. Tämä heikentää resurssien tehokasta käyttöä ja vaikeuttaa palvelujen ohjausta. Säätiö on tarjonnut palveluja hyvinvointialueelle vakiintuneella tavalla, mutta sen valmiudet

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

vastata muuttuviin ja lisääntyviin asiakastarpeisiin ovat osoittautuneet rajallisiksi. Vammaispalveluiden asumispalvelujen osalta tilanteissa, joissa asiakkaalla on ollut paljon tuen tarvetta tai yksilöllisiä erityispiirteitä, ei säätiö ole kyennyt tarjoamaan palvelua uudelle asiakkaalle, jolloin asiakas on ohjautunut muuhun ostopalveluun. Tämä on haasteellista, sillä säätiöllä on säännöllisesti tyhjiä paikkoja, mutta ne eivät kuitenkaan aina vastaa asiakkaiden palvelutarpeita.

Tilojen käyttötarkoituksen suunnitelmallinen kehittäminen parantaisi kokonaisuuden kustannustehokkuutta, mutta edellyttää palveluohjauksen yhtenäistämistä.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut perustuvat lähes kokonaan ostopalveluihin, mikä rajoittaa hyvinvointialueen mahdollisuuksia ohjata palvelukokonaisuutta strategisesti, kehittää palveluja ja hallita kustannuksia.

Johtopäätös

Kokonaisarvion perusteella palvelutuotannon kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisena suuntana on säätiön palvelujen asteittainen integrointi osaksi hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa. Tämä vahvistaa palvelujen ohjattavuutta, parantaa resurssien käyttöä ja mahdollistaa palvelujen kehittämisen osana yhtenäistä palvelukokonaisuutta.

Ratkaisun toteuttaminen edellyttää erillisen kiinteistöstrategian laatimista, jossa ratkaistaan kiinteistöjen omistukseen, käyttöön ja investointeihin liittyvät kysymykset. Säätiön oikeudellinen rakenne määräytyy tämän kokonaisuuden perusteella, ei päinvastoin. Säätiön sääntöjen 13 §:n mukaan säätiön purkautuessa sen omaisuus siirtyy hyvinvointialueelle.

Jatkovalmistelu

Jatkovalmistelussa laaditaan kiinteistöstrategiaa koskeva selvitys sekä arvioidaan palvelutuotannon siirtämisen keskeiset vaikutukset.

Toimeenpanon keskeisimmät riskit liittyvät toiminnan hallittuun integraatioon sekä palvelujen jatkuvuuden turvaamiseen siirtymävaiheessa.

Lopullinen toimeenpanopäätös sekä säätiön rakennetta koskevat ratkaisut tuodaan aluehallituksen päätettäväksi erikseen täydentävän valmistelun jälkeen.
(JS)

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 35 § ja 10.5 § 33 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää, että

1. Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palvelutuotanto siirretään hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi;
2. viranhaltijavalmistelussa laaditaan kiinteistöstrategiaa koskeva selvitys, jossa arvioidaan vaihtoehdot kiinteistöjen omistukselle, hallinnalle ja investointien toteuttamiselle;
3. Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön hallitus veloitetaan pyytämään aluehallituksen ennakkokanta ennen päätöstä säätiön liiketoiminnan tai omaisuuden luovuttamisesta;
4. tavoitteena on palvelutuotannon siirtyminen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027 alkaen;
5. lopullinen toimeenpanopäätös sekä säätiön kiinteistöjä ja oikeudellista rakennetta koskeva ratkaisu tuodaan aluehallituksen päätettäväksi erikseen täydentävän valmistelun jälkeen.

Käsittely

Hyvinvointialuejohtajan muutettu päätösesitys:

Aluehallitus päättää palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi muutetun päätösesityksen.

Pasi Honkanen poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi. Esteellisyyden peruste yhteisöjääviys.

Aluehallitus piti tämän asian käsittelyn aikana kokousta klo 10.32-10.42.

Tapani Hellstén poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Heini Ristavaara poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Aluehallitus piti tämän asian käsittelyn jälkeen kokousta klo 12.47-13.02.

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 11.05.2026 § 195

Valmistelija

toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512, jussi.savola(at)omahame.fi, controller Mirella Bitter, puh. 040 571 2869, mirella.bitter(at)omahame.fi, palvelupäällikkö Tanja Kannonmaa, puh. 040 330 6619, tanja.kannonmaa(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja Johanna Pulkkinen, puh. 040 304 7865, johanna.pulkkinen(at)omahame.fi; hallintojuristi Kari Suokas, puh. 050 464 0336, kari.suokas(at)omahame.fi, hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus

Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö on osa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konsernia. Säätiö on hyvinvointialueen määräysvallassa oleva säätiö, jonka ainoa asiakas on hyvinvointialue. Säätiön tilanne poikkeaa olennaisesti Työvalmennussäätiö Luotsista: säätiöllä on omistuksessa viisi kiinteistöä, joihin kohdistuu pitkäkestoisia ARA-rajoituksia sekä yhteensä 1,71 milj. euron investointitarve vuosille 2026–2029. Tästä syystä tarkastelun keskiössä on palvelutuotannon järjestämistavan ohella kiinteistöjen hallinta.

Selvityksessä on arvioitu säätiön nykytilaa palvelujen, talouden, kiinteistöjen ja henkilöstön näkökulmista sekä tarkasteltu kokonaisuuden toimivuutta suhteessa hyvinvointialueen strategiaan tavoitteisiin. Aluehallitus palautti asian aiemmin uudelleen valmisteluun, minkä jälkeen säätiön hallitukselta on saatu laaja aineisto palvelutuotannon myyntiprosessin toteuttamisesta, ostajaehdokkaille toimitetusta materiaalista sekä saaduista indikaatiivisista tarjouksista.

Säätiö tuottaa 68 asiakaspaikan asumispalveluja vammaisille ja mielenterveyskuntoutujille. Vuoden 2025 ostot olivat 3,33 milj. euroa. Palvelutoiminta on ollut alijäämäistä, ja taloudellinen tasapaino on perustunut kiinteistöihin liittyviin tilinpäätössiirtoihin. Säätiön investointikyky on rajallinen, koska asuntojen vuokrat ovat jo Kelan asumistuen ylärajalla.

Säätiöllä on käynnissä toiminnan myyntiin tähtäävä prosessi. Säätiön hallitus käynnisti prosessin syyskuussa 2025, valtuutti ulkopuolisen

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

myyntikonsultin auttamaan valmistuissa joulukuussa 2025 ja on saanut maaliskuussa 2026 kolme indikatiivista tarjousta. Aluehallitus antoi tammikuussa 2026 odottavan ennakkokannan, jonka säätiö on tulkinut siten, että prosessia voi jatkaa.

Saadun aineiston perusteella kyse ei ole pelkästä liiketoimintakaupasta. Kaikki kolme tarjousta sisältävät 7–10 vuoden pitkäaikaiset vuokrasopimukset kaikkiin viiteen kiinteistöön. Näiden sopimusten kokonaisarvo ylittää 7–10 milj. euroa ja on moninkertainen liiketoiminnan kauppahintaan nähden. Tarjousten taloudellinen arvo perustuu oletukselle, että hyvinvointialue jatkaa palvelujen ostamista kilpailutuksen kautta.

Nykyisen toimintamallin arvio

Nykyinen toimintamalli sisältää rakenteellisia haasteita. Vammaispalvelujen asumispalveluissa on päällekkäisiä rakenteita hyvinvointialueen oman tuotannon kanssa, mikä heikentää resurssien tehokasta käyttöä ja vaikeuttaa palvelujen ohjausta. Samanaikaisesti säätiöllä esiintyy vajaakäyttöä, kun palveluja joudutaan hankkimaan ostopalveluina muilta toimijoilta.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut perustuvat lähes kokonaan ostopalveluihin, mikä rajoittaa hyvinvointialueen mahdollisuuksia ohjata palvelukokonaisuutta strategisesti, kehittää palveluja ja hallita kustannuksia.

Hankintaoikeudellinen ja säätiöoikeudellinen arvio

Palvelutuotannon mahdollista myyntijärjestelyä on arvioitava hankintalainsäädännön näkökulmasta kokonaisuutena sen tosiasiallisen vaikutuksen perusteella. Järjestelyssä yhdistyvät pitkäaikaiset kiinteistöjen käyttöoikeusjärjestelyt, asiakkaiden ja palvelutuotannon sidonnaisuus tiettyihin tiloihin sekä hankinnan arvo, joka ylittää selvästi hankintalain sosiaalipalvelujen kynnysarvon. Mikäli järjestely johtaisi siihen, että hyvinvointialue tosiasiallisesti hankkii palveluja tietyltä toimijalta ilman kilpailutusta tai menettää mahdollisuuden kilpailuttaa palvelut, kyse voisi olla hankintalain vastaisesta suora-hankinnasta tai hankintalainsäädännön kiertämisestä.

Säätiöoikeudellisesti on merkittävää, että säätiön hallitus on itse todennut, ettei palveluliiketoiminta ole välttämätöntä säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi. Säätiön sääntöjen mukaan purkautuessa omaisuus siirtyy hyvinvointialueelle. Tämä tarkoittaa, että palvelutuotannon integrointi hyvinvointialueelle on toteutettavissa myös säätiö-rakenteen hallitun purkamisen kautta ilman ulkopuolista liiketoimintakauppaa.

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Johtopäätös

Kokonaisarvion perusteella palvelutuotannon kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisena suuntana on säätiön palvelujen asteittainen integrointi osaksi hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa. Tämä vahvistaa palvelujen ohjattavuutta, parantaa resurssien käyttöä ja mahdollistaa palvelujen kehittämisen osana yhtenäistä palvelukokonaisuutta.

Ratkaisun toteuttaminen edellyttää erillistä kiinteistöstrategiaa, jossa ratkaistaan kiinteistöjen omistukseen, käyttöön ja investointeihin liittyvät kysymykset.

Jatkovalmistelu

Jatkovalmistelussa laaditaan kiinteistöstrategiaa koskeva selvitys sekä arvioidaan palvelutuotannon siirtämisen keskeiset vaikutukset. Toimeenpanon keskeisimmät riskit liittyvät toiminnan hallittuun integraatioon sekä palvelujen jatkuvuuden turvaamiseen siirtymävaiheessa.

Lopullinen toimeenpanopäätös sekä säätiön rakennetta koskevat ratkaisut tuodaan aluehallituksen päätettäväksi erikseen täydentävän valmistelun jälkeen.
(JS)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäätö 35 § ja 10.5 § 33 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää, että

1. tavoitteena on siirtää Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palvelutuotanto hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi;
2. viranhaltijavalmistelussa laaditaan kiinteistöstrategiaa koskeva selvitys, jossa arvioidaan vaihtoehdot kiinteistöjen omistukselle, hallinnalle ja investointien toteuttamiselle;
3. aluehallitus toteaa ennakkokantanaan, ettei hyvinvointialue hyväksy järjestelyä, jossa säätiön palveluliiketoiminta luovutetaan ulkopuoliselle toimijalle ja kiinteistöt sidotaan pitkäaikaisiin käyttö- tai vuokrajärjestelyihin tavalla, joka rajoittaa hyvinvointialueen mahdollisuuksia päättää palvelujen järjestämistavasta tai kilpailuttaa palvelut;

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

4. hyvinvointialueen nimeämien säätiön hallituksen jäsenten edellytetään ottavan tämä ennakkokanta huomioon hallitustyöskentelyssään;

5. tavoitteena on palvelutuotannon siirtyminen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027 alkaen;

6. Järjestely toteutetaan siten, että nykyiset asukkaat voivat halutessaan jatkaa asumista nykyisissä yksiköissä eli siirtymän vuoksi ei aiheudu tarpeettomia muuttoja. Palvelujen jatkuvuus, henkilöstön asema sekä säätiön velvoitteet turvataan siirtymän valmistelussa ja toteutuksessa mahdollisimman hallitusti. Toimeenpanosuunnitelma laaditaan yhteistyössä säätiön hallituksen kanssa.

7. Aluehallitus ilmaisee tavoitteekseen edistää järjestelyä, jossa Hämeenlinnan kaupungin säätiön lainoihin liittyvät takausvastuut voidaan vapauttaa osana siirtymän kokonaisratkaisua. Asiasta neuvotellaan erikseen osapuolten kesken.

8. Lopullinen toimeenpanopäätös sekä säätiön kiinteistöjä ja oikeudellista rakennetta koskevat ratkaisut tuodaan aluehallituksen päätettäväksi erikseen täydentävän valmistelun jälkeen.

Aluehallitus korostaa, että jatkovalmistelu toteutetaan yhteistyössä säätiön, henkilöstön, asukkaiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa siten, että palvelujen jatkuvuus ja turvallinen asuminen voidaan turvata koko siirtymävaiheen ajan

Käsittely

Hyvinvointialuejohtajan muutettu päätösesitys

Aluehallitus päättää, että

1. tavoitteena on siirtää Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palvelutuotanto hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi;

2. viranhaltijavalmistelussa yhteistyössä säätiön johdon kanssa laaditaan kiinteistöstrategiaa koskeva selvitys, jossa arvioidaan vaihtoehdot kiinteistöjen omistukselle, hallinnalle ja investointien toteuttamiselle;

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

3. aluehallitus toteaa ennakkokantanaan, ettei hyvinvointialue hyväksy järjestelyä, jossa säätiön palveluliiketoiminta luovutetaan ulkopuoliselle toimijalle ja kiinteistöt sidotaan pitkäaikaisiin käyttö- tai vuokrajärjestelyihin tavalla, joka rajoittaa hyvinvointialueen mahdollisuuksia päättää palvelujen järjestämistavasta tai kilpailuttaa palvelut;

4. hyvinvointialueen nimeämien säätiön hallituksen jäseniä pyydetään ottamaan tämä ennakkokanta huomioon hallitustyöskentelyssään;

5. tavoitteena on palvelutuotannon siirtyminen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027 alkaen;

6. Järjestely toteutetaan siten, että nykyiset asukkaat voivat halutessaan jatkaa asumista nykyisissä yksiköissä eli siirtymän vuoksi ei aiheudu tarpeettomia muuttoja. Palvelujen jatkuvuus, henkilöstön asema sekä säätiön velvoitteet turvataan siirtymän valmistelussa ja toteutuksessa mahdollisimman hallitusti. Toimeenpanosuunnitelma laaditaan yhteistyössä säätiön hallituksen kanssa.

7. Aluehallitus ilmaisee tavoitteekseen edistää järjestelyä, jossa Hämeenlinnan kaupungin säätiön lainoihin liittyvät takausvastuut voidaan vapauttaa osana siirtymän kokonaisratkaisua. Asiasta neuvotellaan erikseen osapuolten kesken.

8. Lopullinen toimeenpanopäätös sekä säätiön kiinteistöjä ja oikeudellista rakennetta koskevat ratkaisut tuodaan aluehallituksen päätettäväksi erikseen täydentävän valmistelun jälkeen.

Aluehallitus korostaa, että jatkovalmistelu toteutetaan yhteistyössä säätiön, henkilöstön, asukkaiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa siten, että palvelujen jatkuvuus ja turvallinen asuminen voidaan turvata koko siirtymävaiheen ajan

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan muutetun päätösesityksen.

Pasi Honkanen ja Ville Viitanen poistuivat esteellisinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus

Aluehallitus 21.09.2026
5337/00.01.00/2026

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi, toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330
5512, jussi.savola(at)omahame.fi

Selostus Aluehallituksen kokouksessaan 11.5.2026 (§ 195) tekemän päätöksen pohjalta on meneillään jatkovalmistelu. Jatkovalmistelun aikana hyvinvointialueen viranhaltijat ovat touko-kesäkuussa neuvotelleet säätiön ja Hämeenlinnan kaupungin edustajien kanssa. Neuvotteluissa on käsitelty alustavaa suunnitelmaa ja aikataulua säätiön palvelutuotannon siirtämiseksi hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027.

Käydyissä neuvotteluissa arvioitiin, että tarkoituksenmukainen tapa säätiön palvelutuotannon siirtämiseksi hyvinvointialueelle on edelleen liikkeen luovutus, jossa säätiön koko palvelutuotanto siirtyy hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi. Säätiön kiinteistöjä ja oikeudellista rakennetta koskevat selvitykset tehdään, ja niissä arvioidaan erityisesti kiinteistöjen omistukseen, hallintaan, investointeihin, rahoitukseen sekä säätiön tulevaan asemaan liittyviä vaihtoehtoja. Selvityksessä arvioidaan myös vaihtoehtoihin liittyviä riskejä. Neuvotteluissa sovittiin, että hyvinvointialue kilpailuttaa liiketoiminnan luovutuksiin perehtyneen ulkopuolisen asiantuntijan palvelun, ja valittavan asiantuntijan hyväksyvät hyvinvointialue, Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö ja Hämeenlinnan kaupunki. Hyvinvointialue vastaa ko. asiantuntijapalvelun kohtuullisista kustannuksista. Lisäksi sovittiin, että jatkovalmistelun aikana tilataan puolueettomalta asiantuntijataholta Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palvelutuotannon osalta arvonmääritys. Hyvinvointialue kilpailuttaa em. asiantuntijapalvelun, ja saatujen tarjousten pohjalta palveluntuottajan valinta hyväksytetään kaikilla tahoilla, joilla on edustus säätiön hallituksessa (säätiö, hyvinvointialue ja Hämeenlinnan kaupunki). Hyvinvointialue vastaa myös tämän asiantuntijapalvelun kohtuullisista kustannuksista.

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Liiketoiminnan hallitun siirron toteuttamiseksi ja siirtoon liittyvien käytännön asioiden suunnittelua ja toteutusta varten todettiin olevan tarpeen perustaa projektiryhmä, johon tulee edustus hyvinvointialueen ohella säätiöstä sekä Hämeenlinnan kaupungilta. Projektiryhmän perustamisesta on konserni- ja tukipalveluiden toimialajohtaja tehnyt päätöksen 11.6.2026 ja nimeämiset projektiryhmään on tullut tehdä 30.6.2026 mennessä.

Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön toiminnanjohtaja on ilmoittanut 29.6.2026, että Erityisasuntosäätiön hallitus oli käsitellyt viranhaltijapäätöstä kokouksessaan 25.6.2026 ja päättänyt seuraavaa:

- Säätiön hallitus toteaa, että säätiö tekee päätökset säätiön etuun ja säätiölakiin perustuen huolellisuusvelvoite huomioiden. Hyvinvointialueen näkemys siitä, että palvelutuotannon liikkeenluovutus hyvinvointialueelle olisi ensisijainen vaihtoehto, ei vastaa säätiön hallituksen näkemystä. Säätiön hallitus muodostaa kantansa tähän vasta, kun hyvinvointialueen teettämän arvomäärityksen tulos on tiedossa.
- Hallitus ei voi nimetä Erityisasuntosäätiön edustajia projektiryhmään, jonka tarkoituksena on liiketoiminnan hallitun siirron toteuttaminen ja siirtoon liittyvien käytännön asioiden suunnittelu ja toteutus, ennen kuin säätiön hallitus on päättänyt kantansa liiketoiminnan vastikkeellisen luovutuksen tai myynnin suhteen. Säätiön hallitus korostaa, että se haluaa tehdä hallitun siirron yhteistyössä sopijakumppanin kanssa, kun sopijakumppani on tiedossa.

Säätiön hallituksen päätöksen johdosta palvelutuotannon siirtoa valmistelevan projektiryhmän toiminta ei ole käynnistynyt. Hyvinvointialueen jatkovalmistelun lähtökohtana on edelleen aluehallituksen päätöksen mukaisesti säätiön palvelutuotannon siirtäminen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027 lukien. Säätiön hallitus ei ole hyväksynyt hyvinvointialueen esittämää palvelutuotannon siirtämistä hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi ensisijaiseksi etenemisvaihtoehdoksi. Säätiön hallitus on jatkanut samanaikaisesti myös muiden palveluliiketoiminnan luovutusvaihtoehtojen valmistelua. Hyvinvointialueelle on toimitettu jatkovalmisteluun liittyvää salassa pidettäväksi merkittyä aineistoa. Aluehallitukselle annetaan kokouksessa tarkempi tilannekatsaus jatkovalmistelusta.

Hyvinvointialue jatkaa palvelutuotannon vastaanottamiseen liittyvää valmistelua. Hyvinvointialue on kilpailuttanut säätiön palvelutuotannon arvonmääritystä koskevan palvelun heinä-elokuussa 2026 ja hankintapäätös on asiassa tehty 28.8.2026. Arvonmääritystyö on käynnistynyt syyskuun alussa ja sen loppuraportti valmistuu lokakuun 2026 loppuun mennessä. Arvonmääritys toimii jatkovalmistelun ja osapuolten

Aluehallitus	§ 461	15.12.2025
Aluehallitus	§ 155	20.04.2026
Aluehallitus	§ 195	11.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

päätöksenteon tukena eikä sellaisenaan ratkaise mahdollisen luovutuksen vastikkeellisuutta, vastikkeen määrää tai muita luovutuksen ehtoja.

Arvonmäärityksen valmistuttua sen tuloksia hyödynnetään säätiön kanssa käytävissä neuvotteluissa mahdollisen liiketoiminnan luovutuksen ehdoista. (JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 35 § ja 10.5 § 33 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiötä koskevan jatkovalmistelun tilanteen tiedoksi ja todeta, että jatkovalmistelun lähtökohtana on edelleen aluehallituksen 11.5.2026 § 195 tekemä päätös.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösote / hallintojohtaja Katja Tommiska, johtava juristi Kari Suokas

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

334

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella

Aluevaltuusto 27.05.2025 § 43

Selostus

Valtuuston kokouksessa 27.5.2025 on jätetty valtuustoaloite ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämisestä ja sen käyttöönotosta seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.

Aloitteen on jättänyt keskustan valtuustoryhmä ja sen ovat allekirjoittaneet Seppo Kuparinen, Johanna Häggman, Eero Pura, Heini Ristavaara, Hannele Saari, Merja Taponen, Kristiina Ruuskanen, Leena Suojala ja Anne Eve.

Valtuustoaloite:

"Oma Hämeen hyvinvointialueen palvelujen kehittäminen on hyväksytty strategian suuntaisesti seuraavasti: järjestetään vaikuttavat palvelut, autetaan sopivalle polulle ja osataan ennakoida toisiimme luottaen. Kanta Hämeen ikäihmisten määrä ja siihen liittyvä hoidon tarve sekä hoitoon käytettävä euromäärä tulee merkittävästi kasvamaan tulevaisuudessa. Näihin haasteisiin pystymme tehokkaimmin vaikuttamaan ennaltaehkäisevillä toimilla.

Näihin tuleviin haasteisiin vastataan parhaiten strategiamme mukaisesti ennakoimalla. Ennalta ehkäisevällä ikäihmisten neuvolatoiminnalla tullaan

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

säästämään kustannuksia, tullaan vähentämään ruuhkia erikoissairaanhoidossa sekä vähennetään potilaiden inhimillistä kärsimystä. Ennalta ehkäisevä toiminta, sairauden aikainen havaitseminen ja hoidon aloittaminen ajoissa, alentaa tunnetusti hoitoaikoja, vähentää ruuhkia muissa hoitopisteissä sekä säästää siten myös kustannuksia. Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on myös ottanut kantaa ikäihmisten neuvolatoiminnan tärkeyteen lausunnossaan alueelliseen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmaan Kanta- Hämeen hyvinvointialueella.

Valtuustoaloitteenamme esitämme, että ikäihmisten neuvolatoiminnan suunnittelu ja toteutus tehdään seuraavan nyt alkavan uuden valtuustokauden aikana 2025-2028.

Riihimäellä 27.5.2025
Keskustan Valtuustoryhmä”

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 09.06.2025 § 212

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Selostus

Aluevaltuuston kokouksessa 27.5.2025 on jätetty valtuustoaloite koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. (JS)

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen ikäihmisten palvelujen toimialalle valmisteltavaksi. Lautakuntakäsittelyä varten talous- ja henkilöstöpalvelut antavat arvionsa valtuustoaloitteen talous- ja henkilöstövaikutuksista.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämäntoimintakunta 26.11.2025 § 64
734/00.01.03.00/2025

Valmistelija

asiakasohjauksen tulosaluejohtaja Annukka Kuismin, puh. 050 550 2263
annukka.kuismin(at)omahame.fi
kuntoutuksen tulosaluejohtaja Virpi Kröger, puh. 050 591 7034
virpi.kroger(at)omahame.fi
tulosalueylihoitaja Auli Anttila, puh. 040 330 5815
auli.anttila(at)omahame.fi
kumppanuuspäällikkö Päivi Niiranen, puh. 050 349 3149
paivi.niiranen(at)omahame.fi

Selostus

Valtuuston kokouksessa 27.5.2025 Keskustan Valtuustoryhmä jätti valtuustoaloitteen ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämisestä ja sen käyttöönotosta seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Aloitteen ovat allekirjoittaneet Seppo Kuparinen, Johanna Häggman, Eero Pura, Heini Ristavaara, Hannele Saari, Merja Taponen, Kristiina Ruuskanen, Leena Suojala ja Anne Eve.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Valtuustoaloitteessa todetaan:

"Oma Hämeen hyvinvointialueen palvelujen kehittäminen on hyväksytty strategian suuntaisesti seuraavasti: järjestetään vaikuttavat palvelut, autetaan sopivalle polulle ja osataan ennakoida toisiimme luottaen. Kanta-Hämeen ikäihmisten määrä ja siihen liittyvä hoidon tarve sekä hoitoon käytettävä euromäärä tulee merkittävästi kasvamaan tulevaisuudessa. Näihin haasteisiin pystymme tehokkaimmin vaikuttamaan ennaltaehkäisevillä toimilla.

Näihin tuleviin haasteisiin vastataan parhaiten strategiamme mukaisesti ennakoimalla. Ennalta ehkäisevällä ikäihmisten neuvolatoiminnalla tullaan säästämään kustannuksia, tullaan vähentämään ruuhkia erikoissairaanhoidossa sekä vähennetään potilaiden inhimillistä kärsimystä. Ennalta ehkäisevä toiminta, sairauden aikainen havaitseminen ja hoidon aloittaminen ajoissa, alentaa tunnetusti hoitoaikoja, vähentää ruuhkia muissa hoitopisteissä sekä säästää siten myös kustannuksia. Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on myös ottanut kantaa ikäihmisten neuvolatoiminnan tärkeyteen lausunnossaan alueelliseen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmaan Kanta- Hämeen hyvinvointialueella.

Valtuustoaloitteenamme esitämme, että ikäihmisten neuvolatoiminnan suunnittelu ja toteutus tehdään seuraavan nyt alkavan uuden valtuustokauden aikana 2025 - 2028."

Aluehallitus käsitteli kokouksessaan 9.6.2025 § 212 em. valtuustoaloitetta ja päätti merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen ikäihmisten palvelujen toimialalle valmisteltavaksi. Edelleen aluehallitus päätti, että lautakuntakäsittelyä varten talous- ja henkilöstöpalvelut antavat arvionsa valtuustoaloitteen talous- ja henkilöstövaikutuksista.

Vastine valtuutettujen jättämään valtuustoaloitteeseen ikäihmisten neuvolapalvelujen kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi seuraavalla valtuustokaudella

Valtuustoaloitetta on valmisteltu ikäihmisten palveluiden vs. toimialajohtajan ohjeen mukaisesti pohjautuen vuonna 2023 käsiteltyyn

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

(aluevaltuusto 5.9.2023, § 79) vastaavaa palvelutoimintaa koskevan valtuustoaloitteen valmisteluun.

Laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) 12 §:ssä säädetään Hyvinvointia edistävistä palveluista seuraavasti:

"Hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Lisäksi hyvinvointialueen on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämäkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

- 1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus;
- 2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;
- 3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;
- 4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä
- 5) ohjaus kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa neuvonnassa on kannustettava ikääntynyttä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut palvelut voidaan järjestää ja tarjota ikääntyneen väestön neuvolatoimintana."

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

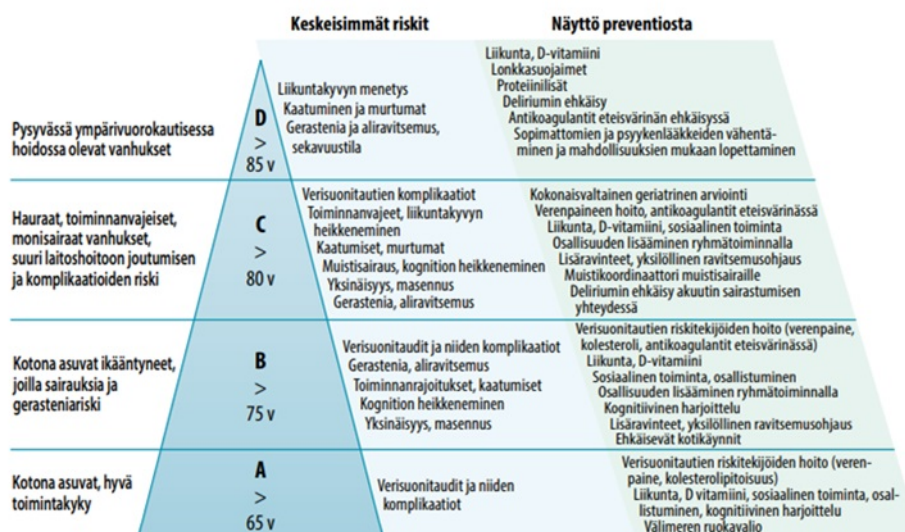
Vuonna 2023 selvitettiin, että ikäihmisille kohdennettua neuvolatoimintaa oli monella hyvinvointialueella, mm. Pohjois-Karjalan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Savon hyvinvointialueilla. Sitä kehitettiin ja tutkittiin myös muutoin; esimerkiksi Turussa oli tuolloin pyydetty terveystarkastukseen 75-vuotiaat asukkaat, jotka eivät olleet julkisten palvelujen piirissä. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on sittemmin ottanut käyttöönsä ikäneuvolapalvelut, jotka on kohdennettu kotona asuville 75 vuotta täyttäneille henkilöille, jotka eivät ole säännöllisen kotihoidon eivätkä omaishoidon piirissä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella terveysasemat tarjoavat ikäihmisille samoja palveluja kuin muillekin väestöryhmille. Nykyisistä palveluista omaishoitajien terveystarkastukset suuntautuvat käytännössä pääsääntöisesti ikäihmisiin. Vuonna 2023 valmistelusta todettiin, että mikäli halutaan toteuttaa ikääntyneisiin kohdennettuja tarkastuksia, tulee arvioida tarvittavien palveluiden määrää ja tarvittavaa resurssia. Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelussa terveyspalveluista todettiin, ettei nykyisillä resursseilla terveystarkastuksia voitu toteuttaa uusille asiakasryhmille.

Aloitetta koskien palvelutarvetta ja käytettävissä olevia henkilöstöresursseja on tarkastettu uudelleen syksyllä 2025, mutta tilanne on edelleen vuoden 2023 mukainen. Vaikka yksi ammattihenkilö tekisi viisi tarkastusta päivässä, huomioiden työpäivien lukumäärän 240 pv/tt/ v, tarvittaisiin 75–80-vuotiaiden asukkaiden tarkastamiseen vähintään 10 hoitajan työpanos.

Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskustelussa nähtiin tärkeänä kolminapainen yhteistyö hyvinvointialueella aloitetta koskevan toiminnan näkökulmasta: avoterveydenhuollon palvelut, ikäihmisten asiakasohjaus ja kuntoutus. Yhteisesti oltiin sitä mieltä, että ikääntyneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja tämän vuoksi kohdentamattomat ikäryhmäkohtaiset tarkastukset eivät välttämättä ole tuloksekkaita ennaltaehkäisyä. Tärkeänä pidettiin sen pohdintaa, minkä tason preventioon pyritään. Esimerkiksi kuntoutuksen näkökulmana on toimintakyvyn näkökulma, ja tutkimusten perusteella on selvää, että toimintakyvyn ongelmat alkavat lisääntyä 75-ikävuoden jälkeen.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

KUVA 3. Heterogeeniset vanhusryhmät, ryhmien riskit ja näyttöön perustuvat ehkäisevät interventiot. Kaikissa pyramidin ryhmässä myös rokotukset (ikäntyneiden osalta erityisesti influenssa- ja pneumokokkirokotukset) ovat näyttöön perustuvaa preventiota.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134 , Nro 11, Sivut 1141-1148. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

Koska ikääntyneen toimintakykyä uhkaavat "geriatrian jättiläiset": hauraus-raihnausoireyhtymä eli gerastenia, muistisairaudet, kaatumiset, osteoporoottiset murtumat, krooninen kipu ja inkontinenssi, olisi tärkeä tunnistaa nämä asiakkaat koko palveluketjussa. Tunnistamista tulee yhdenmukaistaa ja ottaa käyttöön yksinkertaisia tunnistamisen työkaluja sekä miettiä mitä ovat ne kohtaamiset, joissa ammattilaisten tulee erityisesti muistaa tunnistamisen tärkeys ja huomata arjessa pärjäämättömyyden ennusmerkit. Henkilöstön toimintakykyosaamista tulee lisätä ja sitä tulee tulevaisuudessa ylläpitää säännöllisellä koulutuksella.

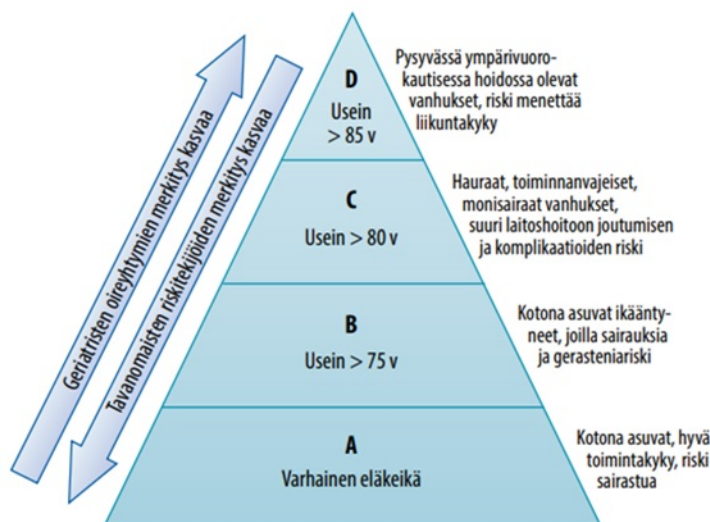
Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Vuoden 2023 valmistelussa nähtiin tärkeänä se, että hyvinvointialueen asukkailla tulisi olla mahdollisuus sähköiseen terveystarkastukseen ja sähköiseen toimintakyvyn itsearviointiin, joka voisi tuottaa ammattilaisille tietoa asiakkaan omasta kokemuksesta toimintakyvystä. Tärkeää olisi myös taata niille asiakkaille mahdollisuus toimintakyvyn itsearviointiin, jotka eivät sähköisiä välineitä käytä. Yksilön toimintakyky on kokonaisvaltainen dynaaminen tila, joka koostuu terveydentilan sekä yksilön ja ympäristötekijöiden yhteisvaikutuksesta.

Lisäksi vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskusteluista viestittiin sen pohdinnan tärkeyttä, mitä hyvinvointialue tarjoaa, mikäli asiakkaalla todetaan terveystarkastuksessa jokin ongelma. Esimerkiksi hauraus-raihnausoireyhtymään voidaan vaikuttaa liikuntaharjoittelulla ja ravitsemusta tehostamalla. Tätä kautta voidaan myös ennaltaehkäistä kaatumisia. Kipuun, mielialaan ja inkontinenssiin voidaan myös vaikuttaa liikuntaharjoittelulla.

Yksittäinen terveystarkastus ei siis riitä, kun kyseessä on alkava tai edennyt gerastenia. Varhaisen ohjautumisen kuntoutukseen ja liikuntaan tulee toimia ja hyvinvointialueella tulee olla paitsi terveydenhoitajia myös muistihoitajia ja fysioterapeutteja vastaamaan tarkastuksista nouseviin tarpeisiin.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

KUVA 2. Ikääntyneiden heterogeenisuutta voidaan kuvata biologisen toimintakyvyn ja komplikaatioriskien suhteen "ikäpyramidina", joka jakaa ikääntyneet karkeasti neljään ryhmään. **A** = Kotona asuvat varhaisessa eläkeiässä olevat, joilla on hyvä toimintakyky. Sairastuminen krooniseen sairauteen voi viedä heidät seuraavalle tasolle. **B** = Kotona itsenäisesti asuvat ikääntyneet, joilla on sairauksia. Sairaudet rajoittavat heidän liikumistaan ja osallistumistaan, mikä johtaa gerasteniariin. **C** = Gerasteeniset, toiminnanvajeiset, monisairaavat vanhukset, jotka saavat usein palveluita kotiin ja jotka ovat toistuvasti sairaalahoidossa. Heidän laitoshoidon joutumisen ja komplikaatioiden riskinsä on suuri. **D** = Pysyvässä ympärivuorokautisessa hoidossa olevat vanhukset, joiden riski menettää liikuntakykyä sekä saada komplikaatio kuten sekavuustila, aivohalvaus tai lonkkamurtuma on suuri. Pyramidin pohjaa kohti tavanomaisten riskitekijöiden merkitys lisääntyy, pyramidin huippua kohti taas geriatristen oireyhtymien.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134 , Nro 11 , Sivut 1141-1148 .
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

Vuoden 2023 valtuusaloitteen valmistelun aikana pyydettiin kannanotto vanhusneuvostolta ikäihmisten neuvolapalveluiden järjestämiseen. Vanhusneuvosto totesi 12.5.2023 puoltavansa tuolloin tehtyä valtuustoaloitetta ikäihmisten neuvolatoiminnan perustamiseksi ikäihmisten ennalta-ehkäisevänä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluna koko Kanta-Hämeen alueella ja suositti sen toteuttamista.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Vastauksena vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen monialainen valmisteluryhmä totesi, että huomiota tulee kiinnittää seuraaviin seikkoihin:

- kohdentamattomista terveystarkastuksista ei ole näyttöä isommissa tutkimuksissa
- haasteena on, että hyväkuntoiset ja itseään hyvin hoitavat hakeu-tuvat palvelun piiriin, mutta oikeasti sitä tarvitsevat eivät välttämättä aktiivisesti hakeudu palveluihin. Tässä korostuu tunnistaminen erilaisissa kohtaamisissa
- ikäneuvolatarkastuksiin valittava ikäryhmä ja asiakkaiden tunnistaminen kannattaa miettiä siten, että resurssin kohdentaminen on mahdollisimman vaikuttavaa
- avuksi sähköiset terveystarkastukset, kuntoutuksen ja sosiaalipalveluiden käyttämät mittarit, herätteenä myös palvelujen käyttö jne.
- HVA:lla tarvittaisiin työkaluja, joilla asiakaskunnasta poimitaan hoidosta hyötyvät (esimerkkinä terveyshyötyarviotyökalu), jolloin hoito voidaan kohdentaa siitä eniten hyötyviin
- neuvolatoiminnan lisäksi tulee miettiä ja rakentaa palvelupolut, joille asiakkaat tarkastuksilta huomioiden perusteella ohjataan.

Edelleen todettiin, ettei ikäihmisten neuvolatoiminnan ei tarvitse olla pelkästään terveystarkastuksia, se voi olla myöskin monen erilaisen toimijan muodostama verkosto, jossa on erilaisia käytäntöjä, joilla pyritään tunnistamaan ikääntyneiden tilanteita ja kohdistamaan niihin sopivia interventioita, ohjausta ja neuvontaa sekä palveluita ennaltaehkäisevässä mielessä ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja kotona asumisen arjen tukemiseen.

Edelleen todettiin, että ikäihmisten neuvolatoiminnan valmistelua on tarkoituksenmukaista jatkaa osana hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanoa. Varsinaiset päätökset asiasta tehdään valmistelun perusteella. Mikäli päätökset edellyttävät talousarviomäärä-rahaa, käsitellään asia osana normaalia vuotuista talousarvioprosessia.

Em. valmistelu vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen hyväksyttiin aluevaltuustossa ja asian käsittely päättyi. Sittemmin hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmassa eikä talousarvioissa 2024 - 2025 ole

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

ollut esillä toiminnallisista ja taloudellisista syistä ikäneuvolatoiminnan perustamiseen liittyviä esityksiä tai määrärahoja.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on jatkettu ikäihmisten ennaltaehkäisevien palveluiden osalta verkostomaista yhteistyötä ikääntyneiden tilanteiden tunnistamiseksi ja olemassa oleviin interventioihin ohjaamiseen niin perusterveydenhuollon avopalveluiden, kuntoutuksen ja ikäihmisten asiakasohjauksen osalta. Organisaatiossa ovat lisäksi lähteneet kehittymään asiakkaita varten erilaiset digitaaliset palvelut ja asiointimahdollisuudet, ohjauksen ja neuvonnan ensilinjat ja myöskin hyvinvointialueen moniammatillisen henkilöstön osaamista ja työkaluja on kehitetty mm. laajalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen materiaalipaketin koostamisella intraan.

Kuntoutuspalveluissa on käytössä iäkkäiden ennalta ehkäisevän kuntoutuksen malli, jossa tunnistetaan varhaisia toimintakyvyn heikkenemisen merkkejä henkilöillä, joilla ei ole kotihoidon palveluita. Heidät ohjataan fysioterapeutin arvioon. Toimintamallissa iäkkään tilanteesta riippuen asiakas ohjataan liikuntatoimen tai kuntoutuspalveluiden voimatasapaino -ryhmään ja kartoitetaan mm. apuvälineiden tarpeita. Toimintamallin varhaiset tulokset näyttävät siltä, että toiminta on vaikuttavaa ja parantaa iäkkäiden toimintakykyä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi hyvinvointialueella on RRP2 -hankkeen avulla kehitetty Hyte-palveluohjauksen toimintamallia ja siihen liittyviä työkaluja, kuten esimerkiksi Hyvinvointisi tueksi -sivusto. Sivustolle on koottu kantahämäläisille tarkoitettuja hyvinvointia edistäviä palveluja ja toimintaa, joita järjestävät kunnat, järjestöt, seurakunnat ja hyvinvointialue.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue tarjoaa asukkailleen, myös ikääntyneille, elintapaohjausta, joka sisältää ohjausta hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn.

Ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea edistävää tukea viedään parhaillaan eteenpäin edelleen kahden STM:n rahoittaman hankkeen kautta. Muisti-jälki - aivoterveyttä elämän varrelle hankkeessa kehitetään näyttöön perustuvaa FINGER-toimintaa alueella toimivaksi muistisairauksien

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

ennalta-ehkäisyyn toimintamalliksi. Hankkeen toimenpiteinä on esimerkiksi tiedottaminen, elintapaohjausryhmät ja riskitestit suuremmalle joukolle. Kohderyhmä on rajattu ikääntyneisiin ihmisiin. Ikä iloiten - selvästi eteenpäin -hankkeen tarkoituksena on kanta-hämäläisten ikääntyneiden (eläköityvät ja yli 65-vuotiaat) hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen erityisesti ryhmissä, joita ei tavoiteta nykyisillä palveluilla. Hankkeessa lisätään eri toimijoiden yhteistyötä, luodaan varhaisen puuttumisen toimintamalli ja kehitetään ikääntyneiden elämän taitekohtiin ryhmäohjausta ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja.

Toimialoilla nähdään edelleen toimivana ja taloudellisena ratkaisuna jatkaa verkostomaisen työn kehittämistä ja työkalujen tuottamista niin väestön ja ikääntyneiden kuin eri puolilla hyvinvointialuetta työskentelevien, ikääntyneitä kohtaavien ammattilaisten käyttöön.

Yhteenveto: Hyvinvointialueella ei ole taloudellisia mahdollisuuksia perustaa laaja-alaista ikäihmisten neuvolatoimintaa. Kohdentamattoman neuvolatoiminnan hyödyistä ei ole näyttöä. Hyvinvointialueella toimialojen ja tulosalueiden yhteistyönä panostetaan ikääntyneiden toimintakyvyn alenemisen riskien tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen.

Todetaan, että vanhusneuvosto käsittelee vastineen valtuustoaloitteeseen kokouksessaan 27.11.2025 ja toimittaa sen jälkeen lausuntonsa aluehallituksen käyttöön.

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.4 § kohta 4

Vs. toimialajohtajan/ ikäihmisten palvelut päättösesitys

Elämäntarkkailulautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Päätös

Elämänkaarilautakunta päätti hyväksyä päätösesityksen.

Tulosaluejohtaja Annukka Kuismin oli kokouksessa paikalla asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana ja hän poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Täytäntöönpano Päätösesitys / aluehallitus

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 26.11.2025 § 77

Valmistelija

asiakasohjauksen tulosaluejohtaja Annukka Kuismin, puh. 050 550 2263, annukka.kuismin(at)omahame.fi, kuntoutuksen tulosaluejohtaja Virpi Kröger, puh. 050 591 7034, virpi.kroger(at)omahame.fi, tulosalueylihoitaja Auli Anttila, puh. 040 330 5815, auli.anttila(at)omahame.fi, kumppanuuspäällikkö Päivi Niiranen, puh. 050 349 3149, paivi.niiranen(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuuston kokouksessa 27.5.2025 § 43 on jätetty valtuustoaloite koskien palvelusetelien käyttöönottoa suun terveydenhuollossa.

Aluehallitus käsitteli kokouksessaan 9.6.2025 § 212 em. valtuustoaloitetta ja päätti merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen ikäihmisten palvelujen toimialalle valmisteltavaksi. Edelleen aluehallitus päätti, että lautakuntakäsittelyä varten talous- ja henkilöstöpalvelut antavat arvionsa valtuustoaloitteen talous- ja henkilöstövaikutuksista.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitetta on valmisteltu ikäihmisten palveluiden vs. toimialajohtajan ohjeen mukaisesti pohjautuen vuonna 2023 käsiteltyyn

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

(aluevaltuusto 5.9.2023, § 79) vastaavaa palvelutoimintaa koskevan valtuustoaloitteen valmisteluun.

Laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) 12 §:ssä säädetään Hyvinvointia edistävistä palveluista seuraavasti:

"Hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Lisäksi hyvinvointialueen on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämäkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus;

2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;

3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;

4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä

5) ohjaus kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa neuvonnassa on kannustettava ikääntyneitä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut palvelut voidaan järjestää ja tarjota ikääntyneen väestön neuvolatoimintana.”

Vuonna 2023 selvitettiin, että ikäihmisille kohdennettua neuvolatoimintaa oli monella hyvinvointialueella, mm. Pohjois-Karjalan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Savon hyvinvointialueilla. Sitä kehitettiin ja tutkittiin myös muutoin; esimerkiksi Turussa oli tuolloin pyydetty terveystarkastukseen 75-vuotiaat asukkaat, jotka eivät olleet julkisten palvelujen piirissä. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on sittemmin ottanut käyttöönsä ikäneuvolapalvelut, jotka on kohdennettu kotona asuville 75 vuotta täyttäneille henkilöille, jotka eivät ole säännöllisen kotihoidon eivätkä omaishoidon piirissä.

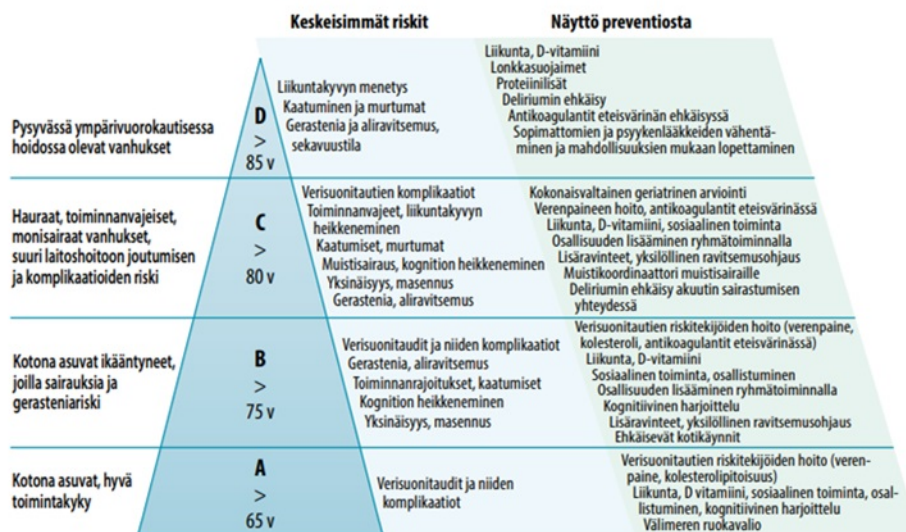
Kanta-Hämeen hyvinvointialueella terveysasemat tarjoavat ikäihmisille samoja palveluja kuin muillekin väestöryhmille. Nykyisistä palveluista omaishoitajien terveystarkastukset suuntautuvat käytännössä pääsääntöisesti ikäihmisiin. Vuonna 2023 valmistelusta todettiin, että mikäli halutaan toteuttaa ikääntyneisiin kohdennettuja tarkastuksia, tulee arvioida tarvittavien palveluiden määrää ja tarvittavaa resurssia. Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelussa terveyspalveluista todettiin, ettei nykyisillä resursseilla terveystarkastuksia voitu toteuttaa uusille asiakasryhmille.

Aloitetta koskien palvelutarvetta ja käytettävissä olevia henkilöstöresursseja on tarkastettu uudelleen syksyllä 2025, mutta tilanne on edelleen vuoden 2023 mukainen. Vaikka yksi ammattihenkilö tekisi viisi tarkastusta päivässä, huomioiden työpäivien lukumäärän 240 pv/tt/v, tarvittaisiin 75–80-vuotiaiden asukkaiden tarkastamiseen vähintään 10 hoitajan työpanos.

Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskustelussa nähtiin tärkeänä kolminapainen yhteistyö hyvinvointialueella aloitetta koskevan toiminnan näkökulmasta: avoterveydenhuollon palvelut, ikäihmisten asiakasohjaus ja kuntoutus. Yhteisesti oltiin sitä mieltä, että ikääntyneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja tämän vuoksi kohdentamattomat ikäryhmäkohtaiset tarkastukset eivät välttämättä ole tuloksekkaita

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

ennaltaehkäisyä. Tärkeänä pidettiin sen pohdintaa, minkä tason preventioon pyritään. Esimerkiksi kuntoutuksen näkökulmana on toimintakyvyn näkökulma, ja tutkimusten perusteella on selvää, että toimintakyvyn ongelmat alkavat lisääntyä 75-ikävuoden jälkeen.

KUVA 3. Heterogeeniset vanhusryhmät, ryhmien riskit ja näyttöön perustuvat ehkäisevät interventiot. Kaikissa pyramidin ryhmässä myös rokotukset (ikääntyneiden osalta erityisesti influenssa- ja pneumokokkirokotukset) ovat näyttöön perustuvaa preventiota.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134, Nro 11, Sivut 1141–1148. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

Koska ikääntyneen toimintakykyä uhkaavat "geriatrinen jättiläiset": haavaus- raihnaisuusoireyhtymä eli gerastenia, muistisairaudet, kaatumiset, osteoporootiset murtumat, krooninen kipu ja inkontinenssi, olisi tärkeä tunnistaa nämä asiakkaat koko palveluketjussa. Tunnistamista tulee yhdenmukaistaa ja ottaa käyttöön yksinkertaisia tunnistamisen työkaluja sekä miettiä mitä ovat ne kohtaamiset, joissa ammattilaisten tulee erityisesti muistaa tunnistamisen tärkeys ja huomata arjessa

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

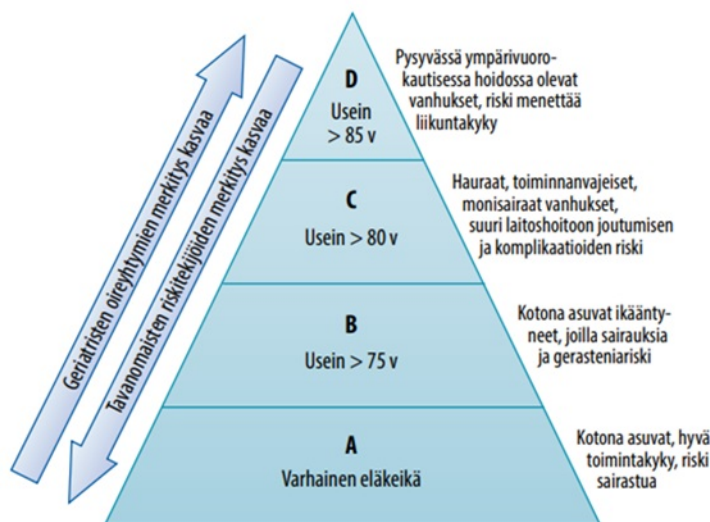
pärjäämättömyyden ennusmerkit. Henkilöstön toimintakykyosaamista tulee lisätä ja sitä tulee tulevaisuudessa ylläpitää säännöllisellä koulutuksella.

Vuoden 2023 valmistelussa nähtiin tärkeänä se, että hyvinvointialueen asukkailla tulisi olla mahdollisuus sähköiseen terveystarkastukseen ja sähköiseen toimintakyvyn itsearviointiin, joka voisi tuottaa ammattilaisille tietoa asiakkaan omasta kokemuksesta toimintakyvystä. Tärkeää olisi myös taata niille asiakkaille mahdollisuus toimintakyvyn itsearviointiin, jotka eivät sähköisiä välineitä käytä. Yksilön toimintakyky on kokonaisvaltainen dynaaminen tila, joka koostuu terveydentilan sekä yksilön ja ympäristötekijöiden yhteisvaikutuksesta.

Lisäksi vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskusteluista viestittiin sen pohdinnan tärkeyttä, mitä hyvinvointialue tarjoaa, mikäli asiakkaalla todetaan terveystarkastuksessa jokin ongelma. Esimerkiksi hauraus-raihnausoireyhtymään voidaan vaikuttaa liikuntaharjoittelulla ja ravitsemusta tehostamalla. Tätä kautta voidaan myös ennaltaehkäistä kaatumisia. Kipuun, mielialaan ja inkontinenssiin voidaan myös vaikuttaa liikuntaharjoittelulla.

Yksittäinen terveystarkastus ei siis riitä, kun kyseessä on alkava tai edennyt gerastenia. Varhaisen ohjautumisen kuntoutukseen ja liikuntaan tulee toimia ja hyvinvointialueella tulee olla paitsi terveydenhoitajia myös muistihoitajia ja fysioterapeutteja vastaamaan tarkastuksista nouseviin tarpeisiin.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

KUVA 2. Ikääntyneiden heterogeenisuutta voidaan kuvata biologisen toimintakyvyn ja komplikaatioriskien suhteen "ikäpyramidina", joka jakaa ikääntyneet karkeasti neljään ryhmään. **A** = Kotona asuvat varhaisessa eläke-iässä olevat, joilla on hyvä toimintakyky. Sairastuminen krooniseen sairauteen voi viedä heidät seuraavalle tasolle. **B** = Kotona itsenäisesti asuvat ikääntyneet, joilla on sairauksia. Sairaudet rajoittavat heidän liikkumistaan ja osallistumistaan, mikä johtaa gerasteniariin. **C** = Gerasteeniset, toiminnanvajeiset, monisairaavat vanhuks, jotka saavat usein palveluita kotiin ja jotka ovat toistuvasti sairaalahoidossa. Heidän laitoshoidon joutumisen ja komplikaatioiden riskinsä on suuri. **D** = Pysyvässä ympärivuorokautisessa hoidossa olevat vanhuks, joiden riski menettää liikuntakyky sekä saada komplikaatio kuten sekavuustila, aivohalvaukset tai lonkkamurtuma on suuri. Pyramidin pohjaa kohti tavanomaisten riskitekijöiden merkitys lisääntyy, pyramidin huippua kohti taas geriatristien oireyhtymien.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134, Nro 11, Sivut 1141–1148 .
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

Vuoden 2023 valtuusaloitteen valmistelun aikana pyydettiin kannanotto vanhusneuvostolta ikäihmisten neuvolapalveluiden järjestämiseen. Vanhusneuvosto totesi 12.5.2023 puoltavansa tuolloin tehtyä valtuustoaloitetta ikäihmisten neuvolatoiminnan perustamiseksi ikäihmisten ennalta-ehkäisevänä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluna koko Kanta-Hämeen alueella ja suositti sen toteuttamista.

Vastauksena vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen monialainen valmisteluryhmä totesi, että huomiota tulee kiinnittää seuraaviin seikkoihin:

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

- kohdentamattomista terveystarkastuksista ei ole näyttöä isommissa tutkimuksissa

- haasteena on, että hyväkuntoiset ja itseään hyvin hoitavat hakeutuvat palvelun piiriin, mutta oikeasti sitä tarvitsevat eivät välttämättä aktiivisesti hakeudu palveluihin. Tässä korostuu tunnistaminen erilaisissa kohtaamisissa

- ikäneuvolatarkastuksiin valittava ikäryhmä ja asiakkaiden tunnistaminen kannattaa miettiä siten, että resurssin kohdentaminen on mahdollisimman vaikuttavaa

- avuksi sähköiset terveystarkastukset, kuntoutuksen ja sosiaalipalveluiden käyttämät mittarit, herätteenä myös palvelujen käyttö jne.

- HVA:lla tarvittaisiin työkaluja, joilla asiakaskunnasta poimitaan hoidosta hyötyvät (esimerkkinä terveyshyötyarviotyökalu), jolloin hoito voidaan kohdentaa siitä eniten hyötyviin

- neuvolatoiminnan lisäksi tulee miettiä ja rakentaa palvelupolut, joille asiakkaat tarkastuksilta huomioiden perusteella ohjataan.

Edelleen todettiin, ettei ikäihmisten neuvolatoiminnan ei tarvitse olla pelkästään terveystarkastuksia, se voi olla myöskin monen erilaisen toimijan muodostama verkosto, jossa on erilaisia käytäntöjä, joilla pyritään tunnistamaan ikääntyneiden tilanteita ja kohdistamaan niihin sopivia interventioita, ohjausta ja neuvontaa sekä palveluita ennaltaehkäisevässä mielessä ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja kotona asumisen arjen tukemiseen.

Edelleen todettiin, että ikäihmisten neuvolatoiminnan valmistelua on tarkoituksenmukaista jatkaa osana hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanoa. Varsinaiset päätökset asiasta tehdään valmistelun perusteella. Mikäli päätökset edellyttävät talousarviomäärärahaa, käsitellään asia osana normaalia vuotuista talousarvioprosessia.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Em. valmistelu vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen hyväksyttiin aluevaltuustossa ja asian käsittely päättyi. Sitten hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmassa eikä talousarvioissa 2024–2025 ole ollut esillä toiminnallisista ja taloudellisista syistä ikäneuvolatoiminnan perustamiseen liittyviä esityksiä tai määrärahoja.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on jatkettu ikäihmisten ennaltaehkäisevien palveluiden osalta verkostomaista yhteistyötä ikääntyneiden tilanteiden tunnistamiseksi ja olemassa oleviin interventioihin ohjaamiseen niin perusterveydenhuollon avopalveluiden, kuntoutuksen ja ikäihmisten asiakasohjauksen osalta. Organisaatiossa ovat lisäksi lähteneet kehittämään asiakkaita varten erilaiset digitaaliset palvelut ja asiointimahdollisuudet, ohjauksen ja neuvonnan ensilinjat ja myöskin hyvinvointialueen moniammatillisen henkilöstön osaamista ja työkaluja on kehitetty mm. laajalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen materiaalipaketin koostamisella intraan.

Kuntoutuspalveluissa on käytössä iäkkäiden ennalta ehkäisevän kuntoutuksen malli, jossa tunnistetaan varhaisia toimintakyvyn heikkenemisen merkkejä henkilöillä, joilla ei ole kotihoidon palveluita. Heidät ohjataan fysioterapeutin arvioon. Toimintamallissa iäkkään tilanteesta riippuen asiakas ohjataan liikuntatoimen tai kuntoutuspalveluiden voimatasapainoryhmään ja kartoitetaan mm. apuvälineiden tarpeita. Toimintamallin varhaiset tulokset näyttävät siltä, että toiminta on vaikuttavaa ja parantaa iäkkäiden toimintakykyä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi hyvinvointialueella on RRP2-hankkeen avulla kehitetty Hyte-palveluohjauksen toimintamallia ja siihen liittyviä työkaluja, kuten esimerkiksi Hyvinvointisi tueksi -sivusto. Sivustolle on koottu kantahämäläisille tarkoitettuja hyvinvointia edistäviä palveluja ja toimintaa, joita järjestävät kunnat, järjestöt, seurakunnat ja hyvinvointialue.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue tarjoaa asukkailleen, myös ikääntyneille, elintapaohjausta, joka sisältää ohjausta hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea edistävää tukea viedään parhaillaan eteenpäin edelleen kahden STM:n rahoittaman hankkeen kautta. Muistijälki - aivoterveyttä elämän varrelle hankkeessa kehitetään näyttöön perustuvaa FINGER-toimintaa alueella toimivaksi muistisairauksien ennalta-ehkäisyn toimintamalliksi. Hankkeen toimenpiteinä on esimerkiksi tiedottaminen, elintapaohjausryhmät ja riskitestit suuremmalle joukolle. Kohderyhmä on rajattu ikääntyneisiin ihmisiin. Ikä iloiten - selvästi eteenpäin -hankkeen tarkoituksena on kantahämäläisten ikääntyneiden (eläköityvät ja yli 65-vuotiaat) hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen erityisesti ryhmissä, joita ei tavoiteta nykyisillä palveluilla. Hankkeessa lisätään eri toimijoiden yhteistyötä, luodaan varhaisen puuttumisen toimintamalli ja kehitetään ikääntyneiden elämän taitekohtiin ryhmäohjausta ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja.

Toimialoilla nähdään edelleen toimivana ja taloudellisenä ratkaisuna jatkaa verkostomaisen työn kehittämistä ja työkalujen tuottamista niin väestön ja ikääntyneiden kuin eri puolilla hyvinvointialuetta työskentelevien, ikääntyneitä kohtaavien ammattilaisten käyttöön.

Yhteenveto: Hyvinvointialueella ei ole taloudellisia mahdollisuuksia perustaa laaja-alaista ikäihmisten neuvolatoimintaa. Kohdentamattoman neuvolatoiminnan hyödyistä ei ole näyttöä. Hyvinvointialueella toimialojen ja tulosalueiden yhteistyönä panostetaan ikääntyneiden toimintakyvyn alenemisen riskien tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen.

Todetaan, että vanhusneuvosto käsittelee vastineen valtuustoaloitteeseen kokouksessaan 27.11.2025 ja toimittaa sen jälkeen lausuntonsa lautakuntien käyttöön.

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 12.4 § kohta 4

Terveidenhuollon toimialajohtajan päätösesitys

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Abouessa Ehab saapui tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 08.12.2025 § 442

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus

Elämänkaarilautakunta sekä terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta ovat osaltaan antaneet vastaukset valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Vanhusneuvoston lausunto on liitteenä.
(JH, JL)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja

2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025 § 125

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Käsittely

Keskustelun aikana Johanna Häggman esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja totesi aluevaltuuston kannattavan yksimielisesti Johanna Häggmanin esitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Täytäntöönpano

jättäjä

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Vanhusneuvosto 19.01.2026 § 5

Valmistelija

vanhusneuvoston puheenjohtaja Soila Nordström
1. varapuheenjohtaja Pirjo-Liisa Snellman-Tenhunen
2. varapuheenjohtaja Lea Mäkelä

Selostus

Vanhusneuvosto sai hyvinvointialueen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja kuuli esittelyn asiasta kokouksessaan 27.11.2025. Vanhusneuvosto päätti tuolloin, että se haluaa vielä tulevissa kokouksissaan jatkaa asian käsittelyä sekä saada lisää tietoa ja perusteluita hyvinvointialueella nyt tehtyihin suunnitelmiin.

Aluevaltuusto päätti kokouksessaan 16.12.2025 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Liitteenä vanhusneuvoston 27.11.2025 kokouksen pykälä 29 sekä vanhusneuvoston kannanotto 1/2026 Ikäihmisten neuvolatoiminta.

Puheenjohtajan päätösesitys

Vanhusneuvosto

1. käy lähetekeskustelun, jonka perusteella puheenjohtajisto valmistelee lausunnon koskien valtuustoaloitetta ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönotosta Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

2. lähettää sen edelleen elämäntaari- ja terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunnille tiedoksi ja käsiteltäväksi.

Muutettu päätösehdotus

Vanhusneuvosto

1. Puheenjohtajisto muokkaa käydyin keskustelun perusteella kokouksessa esitellyn lausuntoluonnoksen, jonka jälkeen lausunto lähetetään sähköpostilla jäsenille kommentoitavaksi määräajassa. Jäsenten kommentoinnin jälkeen puheenjohtajisto lähettää lausunnon eteenpäin.

2. lähettää sen edelleen elämäntaari- ja terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunnille tiedoksi ja käsiteltäväksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 26.05.2026 § 43

Valmistelija

asiakasohjauksen tulosaluejohtaja Annukka Kuusmin, puh. 050 550 2263, annukka.kuusmin(at)omahame.fi, kuntoutuksen tulosaluejohtaja Virpi Kröger, puh. 050 591 7034, virpi.kroger(at)omahame.fi, tulosalueyhtiöjohtaja Auli Anttila, puh. 040 330 5815, auli.anttila(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja, perusterveydenhuollon avopalvelut Tiina Merivuori, puh. 040 662 9033, tiina.merivuori(at)omahame.fi

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Selostus

Aluevaltuuston kokouksessa 27.5.2025 § 43 on jätetty valtuustoaloite koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Asiaa käsiteltiin 26.11.2025 terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunnassa ja 16.12.2025 aluevaltuustossa. Aluevaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Vanhusneuvostolta on saatu kannanotto valtuustoaloitteeseen 19.1.2026.

Täydennetty vastaus valtuustoaloitteeseen:

Täydennykset on laadittu vanhusneuvoston kannanoton 1/2026 (19.1.2026) perusteella ja ne on tarkoitettu liitettäväksi osaksi aiempaa vastausta lautakunta- ja valtuustokäsittelyihin.

Vanhusneuvoston kannanotossa on korostettu tarvetta tehdä näkyväksi, millä konkreettisilla tavoilla ikääntyvien hyvinvointiin ja toimintakykyyn liittyviä riskejä tunnistetaan ja miten tunnistaminen johtaa käytännön toimenpiteisiin.

Aluevaltuuston aiemmissa käsittelyissä on todettu, että laaja-alaisen, koko ikääntyvää väestöä koskevan erillisen neuvolatoiminnan perustaminen ei ole vaikuttavuuden ja resurssien näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Ikääntyvien ennaltaehkäisevä ja hyvinvointia tukeva toiminta toteutuu käytännössä olemassa olevien palvelujen, omahoitajamallin, moniammatillisen yhteistyön, kuntoutuksen ja asiakasohjauksen kautta sekä yhteistyössä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.

Kansansairauksien riskejä tunnistetaan jo työikäisillä aikuisilla ja riskeihin puututaan; tulevien terveysongelmien ennakoinnin pohja luodaan jo tässä vaiheessa.

Oma Hämeessä on jo nyt ennakoivia toimintamalleja ja olemme kehittämässä niitä lisää ja myös toimintamalleja kootaan yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi tavoitteena kaikille asiakkaille soveltuvat vaikuttavat hoitoketjut. Ikääntyvien ja iäkkäiden kohdalla tämä tarkoittaa sitä, että neuvolatoiminta on ikään kuin integroituna kaikkeen toimintaan, jotta tavoitamme ja saamme hoidon piiriin ne, jotka hyötyvät toimenpiteistä. "Integroitu vanhusneuvola" voidaan ymmärtää olemassa olevien palveluprosessien kokonaisuutena, ei erillisenä uutena palveluna.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Digitaalisia ratkaisuja kuten digitaalisia hoitopolkuja kehitetään samalla kuin myös toimintamalleja, joilla tavoitetaan ikääntyviä paremmin. Asiakasohjauksen käytänteitä ja prosesseja muokataan parhaillaan, jotta voidaan paremmin vastata ikääntyvän väestön tarpeisiin tiukan talouden aikana.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamallit ovat käytössä kaikissa ikäluokissa: Liikunta, mielen hyvinvointi ja päihteet, ravitsemus, uni ja palautuminen, kulttuuri, sosiaaliset suhteet ja osallisuus, arki ja toimeentulo ja arjen turvallisuus. Toimintamallit ovat käytössä kaikissa palveluissa.

Kohdistamattomat eli koko ikääntyvien väestöön kohdistuvat seulonnat/vastaanotot eivät ole vaikuttavia. Osa väestöstä on jo hoidon piirissä ja heille ennalta ehkäisy tulee toteuttaa yksilöllisesti osana palvelua. Osa väestöstä ei osallistu seulontatyypisille vastaanotoille, vaan tarvitaan muistijälki-hankkeen mukaisia työtapoja yhteistyössä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa, jotta tavoitetaan niitä, jotka eivät ole palveluiden piirissä, mutta joilla on suurentunut sairastumisen tai toimintakyvyn laskun riski.

Muistisairaudet, sydän ja verisuonisairaudet, diabetes

Muistijälki-hankeessa tavoitetaan muistisairauden riskissä olevia, jotka hyötyvät ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä, Finger-mallin mukaisesta toiminnasta ja hankkeessa edistetään aivoterveystä. Yhteistyötä tehdään verkostomaisesti kuuntien ja yhdistysten kanssa ja kootaan yhteen ja juurrutetaan toimintaan Kanta-Hämeen muistipolkumalli muistisairauksien tunnistamiseksi ja palveluihin ohjaamiseksi. FINGER-toimintamalli on tutkimusnäyttöön perustuva kokonaisvaltainen elintapaohjelma, jonka tavoitteena on ehkäistä muistisairauksia ja edistää aivoterveystä. Sydän- ja verisuonisairauksien riskitekijöiden hallinta on osa toimintamallia. Diabetesriskin tunnistamisen digipolku on käytössä koko väestöllä. Tämän avulla voi arvioida riskiä sairastua tyypin II diabetekseen ja riskissä olevat ohjautuvat hoidon piiriin.

Laboratoriokokeiden seulonnat eivät ole vaikuttavia ikääntyneelle, vaan ne tulee valita oireiden ja riskiarvioiden perusteella.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Toimintakyvyn lasku, kulkemisvaikeudet, kaatumiset

Tällä hetkellä ensirollaattorin hakijoille tarjotaan fysioterapeutin vastaanottoa ja terveysasemien muilla vastaanotoilla tunnistetaan fyysisen toimintakyvyn lasku ikääntyneellä ja heidät ohjataan fysioterapeutin arvioon. Toimintatavan tehostamiseksi luodaan lisäksi toimintamalli muistidigipolkuun sekä alueen päivystyspisteisiin, josta ohjataan fysioterapeutin arvioon ikääntyvät, joilla kaatumisia tai liikkumisvaikeuksia ilman akuuttia sairautta. Samoin fysioterapeutin vastaanotolta ohjataan tarvittaessa jatkoselvittelyyn terveysaseman hoitajalle ja lääkärille.

Fyysisen toimintakyvyn parantamiseksi on käytössä vaikuttava ikääntyvän ennalta ehkäisevä kuntoutus, jossa kartoitetaan apuvälineiden tarve sekä ohjataan voima-tasapainoryhmäkuntoutukseen.

Lisäksi voidaan hyödyntää liikuntalähetettä kuntien liikuntapalveluihin, mikä annetaan fysioterapeutin vastaanotolta, kun ei ole kuntoutuspalveluiden tarvetta, mutta asiakas tarvitsee ohjausta sopivan liikuntamuodon löytymiseksi tai ohjauksen liikuntatoimen voima-tasapainoryhmiin.

Alkoholi-interventio

Alkoholin käytön puheeksi otto ja lyhytneuvonta –toimintamallit on kuvattu ja otettu käyttöön sosiaali- ja terveyspalveluissa. Esimerkiksi ikääntyvien ennalta ehkäisevässä kuntoutuksessa ollaan ottamassa toimintamalli käyttöön.

Yksinäisyys

Yksinäisyys on ikääntyneillä merkittävä hyvinvointi- ja terveysriski, joka voi heikentää toimintakykyä ja lisätä palvelujen tarvetta sekä fyysisen että psyykkisen terveyden näkökulmasta.

Yksinäisyyden tunnistaminen edellyttää, että se huomioidaan systemaattisesti osana ikääntyneiden kaikkia palvelukontakteja. Yksinäisyyden kokemusta tunnistetaan erityisesti omahoitajan kartoituksissa, palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä sekä ikääntyvien ennalta ehkäisevän kuntoutuksen kontakteissa. Kun yksinäisyys nousee keskeiseksi asiakkaan hyvinvointiin vaikuttavaksi tekijäksi, asiakas voidaan

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

ohjata jatkotoimenpiteisiin, joita ovat esimerkiksi yhteistyö asiakasohjauksen kanssa, ohjaus kolmannen sektorin tarjoamaan toimintaan, ryhmämuotoisiin palveluihin tai muuhun yhteisöllistä osallisuutta tukevaan toimintaan. Tavoitteena ei ole luoda erillistä palvelua yksinäisyyden hoitamiseksi, vaan varmistaa, että yksinäisyyden riski tunnistetaan osana nykyisiä palveluprosesseja ja että ammattilaisilla on käytössään selkeät toimintamallit jatko-ohjaukseen.

Johtopäätös

Vanhusneuvosto on nostanut tärkeitä näkökohtia, joita olemme jo huomioineet ja huomioimme toiminnassamme. Esimerkkinä mainittakoon ennakoiva riskien tunnistaminen palvelutapahtumien yhteydessä, fysioterapeutin kohdennettu interventio ensirolaattorin haun yhteydessä tai yhteistyö Muistijälki-hankkeessa. Emme näe kuitenkaan tarpeellisena käynnistää varsinaista ikäneuvolatoimintaa kohdentamattomalle väestölle, koska laaja-alaisen, koko ikääntyvää väestöä koskevan erillisen neuvolatoiminnan perustaminen ei ole vaikuttavuuden ja resurssien näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäätö 12.4 § kohta 4

Terveidenhuollon toimialajohtajan päätösesitys

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 21.09.2026
734/00.01.03.00/2025

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on osaltaan antanut vastauksen valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.
(JL)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja
2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösesitys / aluevaltuusto

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto	§ 125	16.12.2025
Vanhusneuvosto	§ 5	19.01.2026
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 43	26.05.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Liitteet

Numero	Otsikko
3	Vanhusneuvoston päätös valtuustoaloitteeseen
4	Kannanotto 1_2026 Ikäihmisten neuvolatoiminta

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

335**Vastaus valtuustoaloitteeseen gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueella**

Aluevaltuusto 17.03.2026 § 11

Selostus

Valtuuston kokouksessa 17.3.2026 on jätetty valtuustoaloite gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.

Aloitteen on allekirjoittanu Maija Kranni, Mirka Soinikoski, Karri Vanttaja, Emma Kolu, Mika Lartama, Harri Aaltonen, Teijo Pullinen, Mattil Alanko, Eero Pura, Eija Saksala, Kristiina Ruuskanen, Merja Taponen, Heini Ristavaara, Johanna Häggman, Johanna Wiisak, Emmi Lintonen, Ehab Abouessa, Kaisa Lepola, Antti Ahonen, Jessica Sonko, Jarkko Strähle, Lotta Saarenmaa, Päivi Kankaanmäki, Satu Järvinen, Sari Rautio, Veli-Antti Silpola, Mika Walkamo, Helena Lehtonen, Lauri Jormanainen, Kari Masalin, Ranjith Kumar Prabhakaran, Satu Taiveaho, Kylli Kylliäinen, Salla Fagerström, Mia Heinonen, Silja Nurmi, Timo Viitanen, Piritta Järvinen, Terhi Lehtonen, Minna Lax, Marko Mustiala, Minna Belik, Aapo Reima, Erja Hirviniemi, Juhani Lehto, Tarja Kirkkola-Helenius ja Satu Viksten.

Valtuustoaloite:

”Gynekologisen sairauden tai oireyhtymän kanssa elää noin 600 000 suomalaista. Gynekologipalveluiden saatavuus julkisella sektorilla on kuitenkin paikoin heikkoa ja ajan saaminen gynekologille saattaa edellyttää toistuvia käyntejä perusterveydenhuollossa. Tämä puolestaan viivästyttää diagnooseja, pahentaa oireita ja johtaa tarpeettomiin sairauspoissaoloihin.

Ihmisoikeusjärjestö Amnesty International onkin vuoden 2023 raportissaan nostanut gynekologisen hoidon saatavuuden yhdeksi Suomen terveydenhuollon ongelmakohdista.

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Naistentauteihin ja hormonaalisiin muutoksiin liittyvät vaivat jäävät liian usein kokonaan tunnistamatta ja hoitamatta. Esimerkiksi endometrioosi, voimakkaat kuukautiskivut, munasarjojen monirakkulaoireyhtymä (PCOS), vulvodynia sekä lantionpohjan haasteet ovat alidiagnosoituja ja alihoidettuja.

Ensi viikolla 23.–29.3. vietetään kansallista endometrioosiviikkoa. Endometrioosin kanssa elää joka kymmenes hedelmällisessä iässä oleva syntymässä naiseksi määritelty. Tutkimusten mukaan endometrioosin diagnoosiviive on keskimäärin 6–9 vuotta ja moni viivästynyt gynekologinen diagnoosi voi johtaa jopa lapsettomuuteen.

Tilanteella on merkittäviä seurauksia sekä yksilön hyvinvoinnille että yhteiskunnalle: hoitamattomat tai viivästyneet diagnoosit lisäävät inhimillistä kärsimystä ja heikentävät työ- ja toimintakykyä, millä on huomattavia kansantaloudellisia seurauksia.

Käytännössä merkittävä osa naisista joutuu tällä hetkellä hankkimaan gynekologiset palvelunsa yksityisiltä palveluntarjoajilta. Yksityisellä sektorilla hinnat ovat kuitenkin nousseet viime vuosina jyrkästi ja Kanta-Hämeessä yhden gynekologikäynnin keskihinta on jo noin 130–200 euroa, monissa tapauksissa jopa selvästi korkeampi. Tämä tekee palveluista monille pienituloisille, opiskelijoille ja nuorille käytännössä mahdottomia hyödyntää.

Gynekologipalveluiden vaikea saavutettavuus on sekä tasa-arvo- että eriarvoisuuskysymys. Tasa-arvon näkökulmasta ongelma muodostuu siitä, että naiset kohtaavat edelleen esteitä hakiessaan apua nais erityisiin sairauksiin. Monilta sairauksilta ja oireyhtymiltä puuttuvat käypä hoito suositukset, ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden puutteet heijastavat rakenteellista vinoumaa, jossa naisten terveys ei tule tasa-arvoisesti huomioiduksi osana perusterveydenhuoltoa.

Eriarvoisuuden näkökulmasta ongelma liittyy taloudellisiin ja sosiaalisiin eroihin. Varakkaammilla on mahdollisuus hakeutua yksityisille gynekologeille, kun taas pienituloiset joutuvat odottamaan hoitoon pääsyä pitkäänkin tai jäävät kokonaan sitä ilman.

Gynekologisissa sairauksissa ja oireyhtymissä varallisuus määrittääkin tällä hetkellä aivan liikaa sitä, kuka saa apua. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tulisi parantaa gynekologipalveluiden saatavuutta ja sujuvoittaa hoitopolkuja. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi tarjoamalla gynekologin palveluita osana terveyskeskusten toimintaa.

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Me allekirjoittaneet esitämme, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue ryhtyy gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi seuraaviin toimenpiteisiin:

- Arvioidaan mahdollisuudet tuoda gynekologipalvelut osaksi terveyskeskusten peruspalveluita
- Kehitetään konsultaatio- ja lähetekäytäntöjä siten, että gynekologin asiantuntija-arvio on saatavilla nykyistä sujuvammin
- Toteutetaan muutamissa terveyskeskuksissa matalan kynnyksen gynekologin vastaanottokokeilu ja hyödynnetään kokeilun tuloksia gynekologipalveluiden kehittämisessä.

Gynekologipalveluiden saatavuuden parantaminen tukisi hyvinvointialueen tehtävää turvata kaikille asukkailleen yhdenvertaiset, laadukkaat ja saavutettavat palvelut.

Hämeenlinnassa 17.3.2026"

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 30.03.2026 § 146

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Selostus Aluevaltuuston kokouksessa 17.3.2026 on jätetty valtuustoaloite gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.
(JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen terveydenhuollon toimialalle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 25.08.2026 § 60

Valmistelija ylilääkäri, synnytys ja naistentaudit Tiina Vilmi-Kerälä, puh. 040 680 6026, tiina.vilmi-kerala(at)omahame.fi, ylilääkäri, perhekeskus, Anu Mähönen, puh. 050 432 4402, anu.mahonen(at)omahame.fi, tulosalueylilääkäri, erikoissairaanhoidon sairaalapalvelut Kati Kortelainen, puh. 040 516 3996, kati.kortelainen(at)omahame.fi, palvelualueylilääkäri, perusterveydenhuollon avopalvelut, vastaanottopalvelut, Suvi Hämäläinen, puh. 050 591 7162, suvi.hamalainen(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja, erikoissairaanhoidon sairaalapalvelut Mirja Ottman-Salminen, puh. 050 336 6748, mirja.ottman-salminen(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja, perusterveydenhuollon avopalvelut Tiina Merivuori, puh. 040 662 9033, tiina.merivuori(at)omahame.fi

Selostus Aluevaltuuston kokouksessa 17.3.2026 § 11 on jätetty valtuustoaloite gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue ryhtyy gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi seuraaviin toimenpiteisiin:

- Arvioidaan mahdollisuudet tuoda gynekologipalvelut osaksi terveyskeskusten peruspalveluita
- Kehitetään konsultaatio- ja lähetekäytäntöjä siten, että gynekologin asiantuntija-arvio on saatavilla nykyistä sujuvammin
- Toteutetaan muutamissa terveyskeskuksissa matalan kynnyksen gynekologin vastaanottokokeilu ja hyödynnetään kokeilun tuloksia gynekologipalveluiden kehittämisessä.

Gynekologipalveluiden saatavuuden parantaminen tukisi hyvinvointialueen tehtävää turvata kaikille asukkailleen yhdenvertaiset, laadukkaat ja saavutettavat palvelut.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen gynekologipalvelut ovat jo osa perustason palveluita.

Nykyinen palvelurakenne

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella naistentauteja koskevia terveysasioita hoidetaan perusterveydenhuollossa kaikilla terveysasemilla (15), äitiys- ja perhesuunnitteluneuvoloissa (13) sekä erikoissairaanhoidossa Ahveniston sairaalassa naistentautien ja äitiyspoliklinikalla. Lääketieteen lisensiaatin peruskoulutuksessa opiskellaan kattavasti perustiedot naistentauti- ja synnytysopin kurssilla. Jokainen Suomessa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon tehnyt terveyskeskuslääkäri pystyy kartoittamaan gynekologiset oireet, tekemään gynekologisen perustutkimuksen ja seulomaan ne gynekologiset oireet ja kliiniset löydökset, jotka vaativat naistentautien erikoislääkärin konsultaatiota tai tutkimusta.

Konsultaatiokäytännöt perusterveydenhuollossa

Terveyskeskuslääkärit voivat konsultoida tai lähettää potilaan perustasolla toimivan neuvolagynekologin tai erikoissairaanhoidossa toimivan naistentautien poliklinikan asiantuntijan arvioon. Perusterveydenhuollossa työskentelee lisäksi yleislääketieteen erikoislääkäreitä, joista osa on perehtynyt gynekologisiin sairauksiin. Gynekologista osaamista on terveysasemilla laajasti, ja osaamista hyödynnetään myös terveysasemien sisällä lääkäreiden välisenä jatkuvana konsultaationa ja osaamisen jakamisena.

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Perusterveydenhuollossa Riihimäellä ja Hämeenlinnassa työskentelee kaksi neuvolagynekologia, jotka toimivat perusterveydenhuollon avopalveluiden lääkäreille matalan kynnyksen konsultaatiokanavana ja tukena gynekologisten potilaiden hoidossa. Terveyskeskuslääkäri voi lähettää potilaan oman harkintansa mukaan neuvolagynekologin (erikoislääkäri) vastaanotolle (esim. UÄ-tutkimus, gynekologiset näytteenotot). Neuvolagynekologin vastaanotolle hakeudutaan terveystakeskuslääkäriin läheteellä. Lähetekriteerit neuvolagynekologin vastaanotolle ovat erikoissairaanhoidon lähetekriteerejä väljemmät, sillä palvelun tarkoitus on toimia perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhdyspinnassa.

Neuvolagynekologien vastaanotoilla tutkitaan ja hoidetaan esimerkiksi alavatsa- ja yhdyntäkipuja, endometrioosia, erilaisia vuoto- ja hormonaalisia häiriöitä, limakalvo-oireita sekä vaihdevuosisoireiden hoitoon liittyviä ongelmatilanteita. Oireettomien potilaiden gynekologisia määrääikaistarkastuksia ei tehdä. Valtaosa gynekologisista oireista on hyvin hoidettavissa perusterveydenhuollossa yleislääkäreiden toimesta. Usein pelkkä paperikonsultaatio tai yksittäinen gynekologin vastaanottokäynti riittää siihen, että oma terveystakeskuslääkäri voi taas jatkaa hoitoa menestyksekkäästi. Neuvolagynekologit työskentelevät sairausvastaanoton lisäksi myös äitiys- ja perhesuunnitteluneuvoloissa.

Neuvolagynekologit osallistuvat perusterveydenhuollon henkilöstön kouluttamiseen ja välittävät tietoa nykyaikaisista hoitokäytännöistä. Konsultaatioihin neuvolagynekologit pyrkivät vastaamaan perusteellisesti, jolloin konsultoiva terveystakeskuslääkäri osaa jatkossa hoitaa itsenäisesti vastaavia ongelmatilanteita.

Neuvolagynekologien palvelut ovat tarjolla kaikille hyvinvointialueen naisille. Toistaiseksi kysyntä ja tarjonta ovat olleet tasapainossa, ja neuvolagynekologin vastaanotolle on päässyt muutaman viikon kuluessa.

Perusterveydenhuollossa gynekologisia asioita käsitellään lisäksi neuvolassa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Näissä perhekeskuspalveluissa toteutetaan laajasti raskauden ehkäisyä, sairauksien seulontaa, ja ennaltaehkäisevää ohjausta terveydenhoitajien ja lääkäreiden toimesta. Lakisääteiset tarkastukset tavoittavat lähes kaikki lapset, nuoret ja lasta odottavat perheet. Tarkastusten sisältö räätälöidään yksilöllisesti asiakkaan tarpeiden mukaiseksi. Käytännössä esimerkiksi endometrioosin varhainen toteaminen on mahdollista, kun 8.lk laajassa lääkärintarkastuksessa keskustellaan kaikkien nuorten kanssa

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

murrosikään liittyvistä kysymyksistä, jolloin myös kuukautishäiriöt tulevat ilmi.

Synnytys ja naistentautien erikoissairaanhoito

Toiminnot on keskitetty hyvinvointialueella Hämeenlinnaan. Ahveniston sairaalan synnytys ja naistentautien erikoisalalla työskentelee yhteensä 13 erikoislääkärinä ja kolme erikoistuvaa lääkäriä. Ahveniston sairaalassa hoidetaan monipuolisesti gynekologisia sairauksia. Naistentautien poliklinikalla toimii yleisgynekologisen vastaanoton lisäksi erityispoliklinikoita, kuten muun muassa lapsettomuus-, virtsankarkailu- ja laskeuma- sekä gynekologinen syöpäpoliklinikka. Raskauden keskeytykset on keskitetty hyvinvointialueella Ahveniston sairaalaan. Osa vaativimmista erityistoimenpiteistä tehdään yhteistyössä yhteistyöalueen yliopistosairaalan kanssa.

Konsultaatio- ja lähetekäytännöt

Synnytys ja naistentautien erikoisalalla on arkipäivisin virka-aikana (klo 8–15) terveydenhuollon ammattilaisille puhelinkonsultaatiomahdollisuus. Raskauteen liittyvät konsultaatiot ohjautuvat synnytyssalin vastuulääkärille, gynekologiset konsultaatiot gynekologikonsultille. Kiireellisissä potilastapauksissa gynekologipäivystäjä on konsultoitavissa 24/7 ja puhelinnumerot ovat koko hyvinvointialueen terveydenhuollon ammattilaisten tiedossa.

Erikoissairaanhoitoon voi lääkäri tehdä myös kirjallisen konsultaation. Naistentautien kirjalliset konsultaatiopyynnöt sekä läheteet käsitellään lähes kaikki (yli 98 %) kolmen vuorokauden kuluessa läheteen saapumisesta. Läheteiden perusteella potilas saa vastaanottoajan hoitotakuun sisällä: kiireellisiksi luokitellut potilaat tutkitaan seitsemän vuorokauden sisällä läheteen saapumisesta, kiireettömät 90 vrk:n sisällä asiantuntijan lääketieteellisen kiireellisyysarvion mukaisesti. Myös hyvinvointialueen gynekologiset leikkaukset toteutuvat ajankohtaisesti hoitotakuun puitteissa.

Erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksujen nousu on aiheuttanut haasteita osalle asiakkaita. Äitiyspoliklinikkakäyntejä (à 71.30 €) voi riskiraskaudessa kertyä muutaman kuukauden aikana useita.

Perhekeskuksen ja erikoissairaanhoidon synnytys ja naistentautien välinen yhteistyö Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on tiivistä ja toimivaa. Yhteistyö näkyy muun muassa täydennyskoulutuksina.

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Perhekeskuslääkärit ovat käyneet aktiivisesti tutustumassa synnytys ja naistentautien erikoisan toimintaan ketjulähetteinä.

Aiemmin yleislääketieteeseen erikoistuvat terveyskeskuslääkärit ovat tehneet 3–4 kuukauden mittaisia koulutusjaksoja synnytys ja naistentautien erikoisalalla. Nämä jaksot on koettu hyödyllisinä ja ne ovat lisänneet terveyskeskuslääkäreiden gynekologista osaamista. Tämä toiminta on toistaiseksi tauolla vuonna 2026 säästösyistä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Arvioidaan mahdollisuudet tuoda gynekologipalvelut osaksi terveyskeskusten peruspalveluita.

Kehitetään konsultaatio- ja lähetekäytäntöjä siten, että gynekologin asiantuntija-arvio on saatavilla nykyistä sujuvammin.

Gynekologipalvelut ovat Kanta-Hämeen hyvinvointialueella jo osa terveyskeskusten peruspalveluita. Konsultaatio- ja lähetekäytännöt on koettu toimiviksi.

Terveyskeskuslääkäri pystyy seulomaan ne gynekologiset oireet ja kliiniset löydökset, jotka vaativat naistentautien erikoislääkärin konsultaatiota tai tutkimusta. Terveyskeskuslääkärit voivat konsultoida tai lähettää potilaan perustasolla toimivan neuvolagynekologin tai erikoissairaanhoidon naistentautien poliklinikan asiantuntijan arvioon.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on niin perusterveydenhuollossa kuin erikoissairaanhoidossa riittävä gynekologiresurssi. Valtakunnallisesti tarkasteltuna hyvinvointialueen gynekologipalvelut ovat kattavat. Suurimmalla osalla hyvinvointialueista ei ole tarjolla gynekologipalveluita perusterveydenhuollossa. Perusterveydenhuollon lääkäreiden gynekologista osaamista pyritään kehittämään ja parantamaan täydennyskoulutustilaisuuksien ja ketjulähettilätoiminnan avulla.

Toteutetaan muutamissa terveyskeskuksissa matalan kynnyksen gynekologin vastaanottokokeilu ja hyödynnetään kokeilun tuloksia gynekologipalveluiden kehittämisessä.

Nykyisessä tiukassa taloustilanteessa palvelut tulee kohdentaa tarkoituksenmukaisesti. Kaikille tutkimuksille, kuten gynekologiselle ultraäänitutkimukselle, tulee olla lääketieteellinen indikaatio eli aihe tutkia. Toisin sanoen oireettoman naisen gynekologiselle tutkimukselle ei ole tarvetta. Gynekologisilla tutkimuksilla ja ultraäänitutkimuksilla voidaan

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

todeta myös lieviä ja usein itsestään paranevia sairauksia. Oireettomien potilaiden kohdalla näiden löydösten hyöty on kuitenkin epävarma. Sekä itse tutkimukset, että mahdolliset sattumalöydökset aiheuttavat potilaalle tarpeetonta huolta ja ahdistuneisuutta (Kalliala I et al. 16.6.2025). Tämän vuoksi gynekologipalveluiden tarjoaminen liian matalalla kynnyksellä ei ole perusteltua. Nykyinen hoidon porrastus mahdollistaa gynekologipalveluita oikea-aikaisen käytön, ja hoidon intensiteetin tulee kasvaa oireiden vaikeusasteen mukaan. Naistentautien erikoislääkäriresurssin kohdentaminen lievien ja itsestään ohittuvien oireiden arviointiin ei ole tarkoituksenmukaista.

Pidämme tärkeämpänä vahvistaa perusterveydenhuollon lääkäriresursseja kuin lisätä erillisiä gynekologipalveluja, jotta kaikilla potilailla – myös naisilla – on sujuva ja oikea-aikainen pääsy terveystieteiden arvioon.

Yhteenveto

Kanta-Hämeen hyvinvointialue ei tässä vaiheessa käynnistä erillistä matalan kynnyksen gynekologivastaanottokokeilua, vaan kehittää palveluiden saatavuutta vahvistamalla perusterveydenhuollon osaamista, konsultaattiorakenteita ja hoidon porrastusta.

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 12.4 § kohta 4

Terveidenhuollon toimialajohtajan päätösesitys

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto	§ 11	17.03.2026
Aluehallitus	§ 146	30.03.2026
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 60	25.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Aluehallitus 21.09.2026
3908/00.01.03.00/2026

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi

Selostus Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on osaltaan antanut vastauksen valtuustoaloitteeseen gynekologipalveluiden saatavuuden parantamiseksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.
(JL)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja
2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösesitys / aluevaltuusto

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämäntarkastuslautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

336**Vastaus valtuustoaloitteeseen laittomasti maassa olevien palveluiden rajaamiseksi**

Aluevaltuusto 21.04.2026 § 21

Selostus

Valtuuston kokouksessa 21.4.2026 on jätetty valtuustoaloite laittomasti maassa olevien palveluiden rajaamiseksi.

Aloitteen on allekirjoittanut Otto Eriksson, Teijo Pullinen (ei kokouksessa), Pasi Honkanen, Mika Lartama ja Harri Aaltonen

Valtuustoaloite:

"Oma Häme on vuosien saatossa joutunut tekemään ikäviä päätöksiä. Aluevaltuuston päätöksillä on suljettu niin yöpävystystä kuin terveyskeskuksia. Päätöksiä on perusteltu taloudellisilla syillä. On väistämätöntä, että samalla monien Kanta-Hämeessä asuvien palveluiden saatavuus on heikentynyt. Kun palveluja heikennetään, niin pitäisi olla itsestään selvää, että ennen kuin veronmaksajien palveluita heikennetään, niin pitäisi ensin hakea säästöt toissijaisista kustannuksista.

Tähän mennessä Oma Häme on monen muun alueen tavoin tarjonnut laittomasti maassa oleville kiireellisten terveyspalveluiden lisäksi kiireettömiä terveyspalveluita ilmaiseksi. Tällaisia palveluita ovat voineet olla esimerkiksi hammaslääkäri-, mielenterveys-, perheneuvonta-, tai fysioterapiapalvelut. Maan hallitus muutti lakia niin, että kiireettömiä terveyspalveluita ei tarvitsisi jatkossa järjestää laittomasti maassa oleville kolmansien maiden kansalaisille ilmaiseksi. On vaikea arvioida, paljonko kustannuksia tähän mennessä on syntynyt, sillä Oma Häme ei ole tilastoinut niitä.

Samalla kun tavallisten suomalaisten ja Suomessa laillisesti asuvien ja veroja maksavien ihmisten palveluiden hintoja on nostettu ja palvelun saatavuutta heikennetty, on äärimmäisen kohtuutonta, että laittomasti maassa oleville on edelleen tarjolla joitakin palveluita ilmaiseksi.

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämäntarkastuslautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Se, että Oma Häme tai mikä tahansa muu alue pitää yllä tällaisia ilmaiseksi jaettavia palveluita laittomasti maassa oleville, kannustaa tällaisia ihmisiä pyrkimään Suomeen palveluiden perässä. Suomi ja sen palvelut ovat ensisijaisesti suomalaisten ja Suomessa laillisesti asuvien, eikä meidän tehtävämme ole toimia laittomasti maassa oleville palvelukeskuksena.

Koska Kanta-Hämeessä olevien asukkaiden palveluiden heikentämistä on perusteltu taloudellisilla syillä, niin koemme, että Oma Hämeen ei pitäisi missään tapauksessa olla mukana järjestämässä ilmaiseksi kiireettömiä palveluitaan laittomasti maassa oleville kolmansien maiden kansalaisille. Tämän rajaaminen ei poista sitä, että kaikkia ihmisiä autetaan edelleen hengen ja terveyden kannalta välttämättömissä tilanteissa. Täten esitämme, että Oma Häme lopettaa kiireettömien terveysten palveluiden tarjoamisen laittomasti maassa oleville ilmaiseksi lain mukaisesti."

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 11.05.2026 § 204

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi

Selostus

Selostus Aluevaltuuston kokouksessa 21.4.2026 on jätetty valtuustoaloite laittomasti maassa olevien palveluiden rajaamiseksi (JS)

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämäkaarilautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

Toimivallan peruste Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialalle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämäkaarilautakunta 26.08.2026 § 63

Valmistelija toimialajohtaja Marika Paasikoski-Junninen, puh. 040 774 6626
marika.paasikoski-junninen(at)omahame.fi
erityisasiantuntija Milla Elo, puh. 040 182 4182, milla.elo(at)omahame.fi

Selostus Valtuuston kokouksessa 21.4.2026 on Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä jättänyt valtuustoaloitteen laittomasti maassa olevien palveluiden rajaamiseksi. Aloitteen on allekirjoittanut Otto Eriksson, Teijo Pullinen (ei kokouksessa), Pasi Honkanen, Mika Lartama ja Harri Aaltonen.

Aloitteessa esitetään, että Oma Hämeen ei tulisi järjestää kiireettömiä palveluita ilmaiseksi laittomasti maassa oleville kolmansien maiden kansalaisille.

Tausta

Oma Hämeen palveluissa asioivien, laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten määrä on marginaalisen pieni. Henkilöt ovat tyypillisesti jääneet maahan oleskelemaan ilman oleskeluoikeutta, saatuaan kielteisen päätöksen turvapaikkahakemukseensa tilanteessa,

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämänkaarilautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

jossa käännättämistä ei ole mahdollista viranomaistoimin toimeenpanna. Tällä hetkellä Kanta-Hämeessä ei ole aikuisten turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksia, joista tehtäisiin vastaanottopalveluiden lakkauttamispäätöksiä kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille.

Keskeiseksi laittoman maassa oleskelun riskiryhmäksi arvioidaan tällä hetkellä kansainväliset opiskelijat, jotka eivät enää pysty vastaamaan kiristyneisiin oleskelulupavaatimuksiin ja voivat ajautua oleskelemaan maassa laittomasti. Viitteitä siitä, että Suomeen hakeuduttaisiin laittomasti nimenomaan sosiaali- ja terveyspalveluita käyttämään, ei Oma Hämeen palveluissa ole saatu.

Laittomasti maassa oleskelevat ovat tyypillisesti erityisen haavoittuvassa asemassa heikon oikeusturva-asemansa ja kuormittavan elämäntilanteensa takia. Riski hyväksikäytön kohteeksi joutumisesta on korostunut ja vaikeat psyykkiset oireet tavanomaisia. Elämäntilanteen vakiintuminen edellyttää käytännössä aina aktiivista viranomaistyöskentelyä ja psykososiaalista tukea.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Terveystenhuoltolain (1326/2010) § 50:n mukaan kiireellinen sairaanhoito, mukaan lukien kiireellinen suun terveydenhuolto, mielenterveyden hoito, päihdehoito ja psykososiaalinen tuki on annettava sitä tarvitsevalle potilaalle hänen asuinpaikastaan riippumatta. Lainkohta koskee myös laittomasti maassa oleskelevia.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) § 56b:n mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä laittomasti maassa oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille kiireellisen hoidon lisäksi yksilölliseen lääketieteelliseen tarpeeseen perustuva välttämätön kiireetön hoito, jos sen epääminen olisi ilmeisen kohtuutonta henkilön terveydentilan tai vamman vuoksi taikka vakavasti vaarantaisi muun henkilön tai väestön terveyden tai alaikäisen, jonka huolenpidosta henkilö vastaa, hyvinvoinnin. Hyvinvointialueen on järjestettävä laittomasti maassa oleskelevalle hänen raskauteensa, synnytykseensä ja synnytyksen jälkihoitoon liittyvät terveyspalvelut. Lisäksi hyvinvointialueen on järjestettävä laittomasti maassa oleskelevalle vammaiselle henkilölle hänen vammaisuutensa vuoksi välttämättömät kiireettömät terveyspalvelut. Jos henkilö on alaikäinen, hänelle on järjestettävä terveydenhuollon palvelut samassa laajuudessa kuin hyvinvointialueen asukkaille.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) § 12:n mukaan jokaisella hyvinvointialueella oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämäntarkastuslautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

Suomen perustuslain (731/1999) § 7:n mukaan jokaisella on oikeus elämään ja turvallisuuteen, eikä ketään tule kohdella ihmisarvoa loukkaavasti. Perustuslain § 19:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Laittomasti maassa oleskelevien palveluiden kustannukset ja korvaukset

Rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2023) § 20:n mukaan Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista hyvinvointialueelle julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, kun terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettua kiireellistä hoitoa tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 b §:n nojalla terveyspalveluita on annettu henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 13 §:n nojalla. Hoitoa saaneen henkilön ollessa ilmeisesti varaton kustannusten perintäyrityksestä voidaan luopua. Kustannuksista korvataan terveydenhuollon palvelujen antamisesta aiheutuneiden kustannusten määrä, jonka hyvinvointialue laskuttaisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 57 §:n perusteella toisen hyvinvointialueen asukkaalle annetun hoidon kustannuksista.

Oma Häme perii laittomasti maassa oleskelevien terveydenhuollon hoitokustannukset asiakkailta täysimääräisesti. Kustannusten perimisestä voidaan luopua, jos asiakas on selvästi maksukyvytön. Tällöin kustannuksiin haetaan valtionkorvausta Kelalta.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) § 12a:n mukaan Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista hyvinvointialueelle aiheutuneet kustannukset, kun kansainvälistä suojelua hakeneelle ulkomaalaiselle, jonka vastaanottopalvelut ovat lakanneet kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain mukaisesti, on kiireellisessä tapauksessa annettu saman lain

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämänkaarilautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

12 §:n perusteella välttämättömänä huolenpitona ruokaa tai lääkkeitä taikka 21 §:ssä tarkoitettua tilapäistä asumispalvelua.

Kiireellisten sosiaalipalveluiden järjestämisestä ei peritä kustannuksia asiakkailta. Oma Häme perii laittomasti maassa oleskelevien kiireellisten sosiaalipalveluiden kustannukset Kelalta siinä tapauksessa, että asiakas on edeltävästi hakenut kansainvälistä suojelua ja hänen vastaanottopalvelunsa on lakkautettu.

Terveystenhuollon ja kiireellisten sosiaalipalveluiden valtionkorvaukset on haettava Kelalta 12 kk:n kuluessa sen kuukauden päättymisestä, jonka aikana kustannukset ovat syntyneet. Kiireellisten sosiaalipalveluiden korvaukset hakee sosiaali- ja perhepalveluiden toimiala. Terveystenhuollon korvausten hakeminen on keskitetty Oma Hämeen taloushallintopalveluille.

Oma Hämeen palvelulinjaukset

Oma Hämeelle on keväällä 2026 laadittu sisäinen ohje koskien ei-kuntalaisten ulkomaalaisten hoito-oikeuksia, hoidon kustannuksia sekä asiakirjojen ja tietojen tallentamista. Ohje sisältää myös laittomasti maassa oleskelevien hoitoa ja sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointiin ohjaamista koskevat ohjeet.

Laittomasti maassa oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille annetaan terveydenhuoltolain § 50:n mukaisesti kiireellinen hoito.

Laittomasti maassa oleskelevat aikuiset, jotka tarvitsevat kiireellisen hoidon lisäksi järjestämislain § 56b:ssä tarkoitettua välttämätöntä terveydenhoitoa, ohjataan erilliseen hoidontarpeen arvioon. Hoidontarpeen arvioinnissa huomioidaan asiakkaan terveydentila, maassa oleskelun kesto sekä muut hoidon välttämättömyyteen liittyvät seikat, kuten huoltovastuu alaikäisestä lapsesta. Välttämättömäksi arvioidut terveysten palvelut annetaan.

Laittomasti maassa oleskeleville alaikäisille annetaan järjestämislain § 56b:n mukaisesti vastaavat terveysten palvelut, kuin kuntalaiselle alaikäiselle. Raskaana olevalle naiselle annetaan raskauteen ja synnytykseen liittyvät palvelut.

Laittomasti maassa oleskeleville annetun hoidon todelliset kustannukset peritään kokonaisuudessaan asiakkailta itseltään. Mikäli asiakas todetaan varattomaksi, voidaan perinnästä luopua. Varattomuuden arviointi tehdään

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämäntilautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

laittomasti maassa oleskelevien osalta sosiaalihuollon palvelussa, koska asiakkaiden elämäntilanne lähtökohtaisesti edellyttää laajempaa kartoittamista.

Terveysten hoidon kustannusten perimisestä luopuminen asiakkaan ollessa ilmeisen varaton, on Oma Hämeen taloudellinen intressi. Tällaisissa tapauksissa turhat perintäyritykset ja niiden kustannukset voidaan välttää, ja hoidon kustannukset periä Kelalta rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain § 20:n mukaisesti.

Laittomasti maassa oleskeleville tehdään sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointi asiakkaan elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa. Palvelutarpeen arvioinnin osana selvitetään maassa oleskelun laillistamisen edellytyksiä ja arvioidaan mahdollista ihmiskaupan uhriasemaa. Asiakkaan kanssa työskennellään aktiivisesti vapaaehtoisen maasta poistumisen tukemiseksi.

Laittomasti maassa oleskeleville järjestetään tarvittaessa kiireellisiä sosiaalipalveluita, kuten tilapäistä asumista. Ruoka- ja lääkemaksusitoumukset ohjataan hakemaan Kelalta. Täydentävällä toimeentulotuella voidaan kustantaa vähäisiä vaatemenoja, lasten tarvikkeita tai muita välttämättömiä menoja. Mikäli kyseessä on lapsiperhe, huomioidaan lasten etu sosiaalihuollon palveluita järjestettäessä.

Laittomasti maassa oleskeleville annettujen kiireellisten sosiaalipalveluiden kustannukset peritään Kelalta sosiaalihuoltolain § 12a:n mukaisesti.

Johtopäätökset

Oma Häme noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä laittomasti maassa oleskelevien palveluiden järjestämisessä ja kustannusten perimisessä. Laittomasti maassa oleskeleville tarjotaan kiireellinen hoito sekä yksilölliseen hoidontarpeen arvioon perustuen lääketieteellisesti välttämätön hoito. Alaikäisille tarjotaan vastaavat palvelut, kuin kuntalaisille, ja raskaana oleville raskauteen ja synnytykseen liittyvät palvelut. Palveluiden todelliset kustannukset peritään asiakkailta ja perinnän epäonnistuessa tai siitä luovuttaessa, Kansaneläkelaitokselta.

Laittomasti maassa oleville tarjotaan myös kiireelliset sekä muut yksilöllisen palvelutarpeen arvion perusteella välttämättömäksi katsotut sosiaalipalvelut. Palveluiden kustannukset laskutetaan Kansaneläkelaitokselta, kun mahdollista. Sosiaalipalveluiden työskentelyssä laittomasti maassa oleskelevien kanssa korostuu muutostyö, jossa asiakasta tuetaan joko maassa oleskelun laillistamisessa

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämänkaarilautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

tai maasta poistumisessa. Lapsen etu huomioidaan kaikessa työskentelyssä.

Toimenpiteisiin ei valtuustoaloitteen perusteella ole tarvetta ryhtyä.

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.4 § kohta 4

**Toimialajohtajan/
sosiaali- ja perhepalvelut
päättösesitys**

Elämänkaarilautakunta

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Elämänkaarilautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 21.09.2026
3908/00.01.03.00/2026

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus Elämänkaarilautakunta on osaltaan antanut vastauksen valtuustoaloitteeseen laittomasti maassa olevien palveluiden rajaamiseksi. (MP-J)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan

Aluevaltuusto	§ 21	21.04.2026
Aluehallitus	§ 204	11.05.2026
Elämänkaarilautakunta	§ 63	26.08.2026
Aluehallitus		21.09.2026

päätösesitys

Aluehallitus

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja
2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös**Täytäntöönpano** Päätösesitys / aluevaltuusto**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus

21.09.2026

337**Hyvinvointialueesta annetun lain 97 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

Aluehallitus 21.09.2026

Hyvinvointialueesta annetun lain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja ja hallintosäännössä määrätty hyvinvointialueen viranhaltija voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Hyvinvointialueen hallintosäännön 32 §:n mukaan asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi voi päättää aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja ja hyvinvointialuejohtaja.

Hallintosäännön 33 §:n mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava aluehallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Viranhaltijoiden päätösluettelo on liitteenä. Päätösasiakirjat ovat nähtävillä hyvinvointialueen verkkosivuilla osoitteessa:
https://kantahameenhva.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=official_frames

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää, ettei se käytä otto-oikeutta edellä mainittuihin päätöksiin.

Päätös**Täytäntöönpano**

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Liitteet

Numero	Otsikko
5	Päätösluettelo 14.9.2026

Aluehallitus

21.09.2026

338**Muut asiat**

Aluehallitus 21.09.2026

Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle on saapunut seuraavat kirjeet:

- Lupa- ja valvontaviraston päätös 7.9.2026; Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä
- Kansallisarkiston lausuntopyyntö 10.9.2026; Luonnos Arkistoinnin suunnittelu tiedonhallintamallin avulla -ohjeeksi. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 12.10.2026.
- Kansallisarkiston lausuntopyyntö 10.9.2026; Luonnos Kansallisarkiston arvonmäärityspolitiikka ja arvonmäärityksen toimintamalli -asiakirjaksi. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 12.10.2026.
- Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan pöytäkirjanote 10.9.2026 § 55; Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2027
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös 10.9.2026; Valitus hyvinvointialueiden rahoitusta koskevassa asiassa
- Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 15.9.2026; Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain muuttamiseksi. Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 06.10.2026.

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä muut asiat tiedoksi.

Päätös**Täytäntöönpano**

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Oheismateriaali

Otsikko

Lupa- ja valvontaviraston päätös 7.9.2026

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

21/2026

78

Aluehallitus

21.09.2026

Otsikko

Kansallisarkiston lausuntopyyntö 10.9.2026

Kansallisarkiston lausuntopyyntö 10.9.2026

Pöytäkirjanote Tarkastuslautakunta 10.9.2026 § 55

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 10.9.2026

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 15.9.2026

Lausuntopyynnot 21.9.2026 kooste